

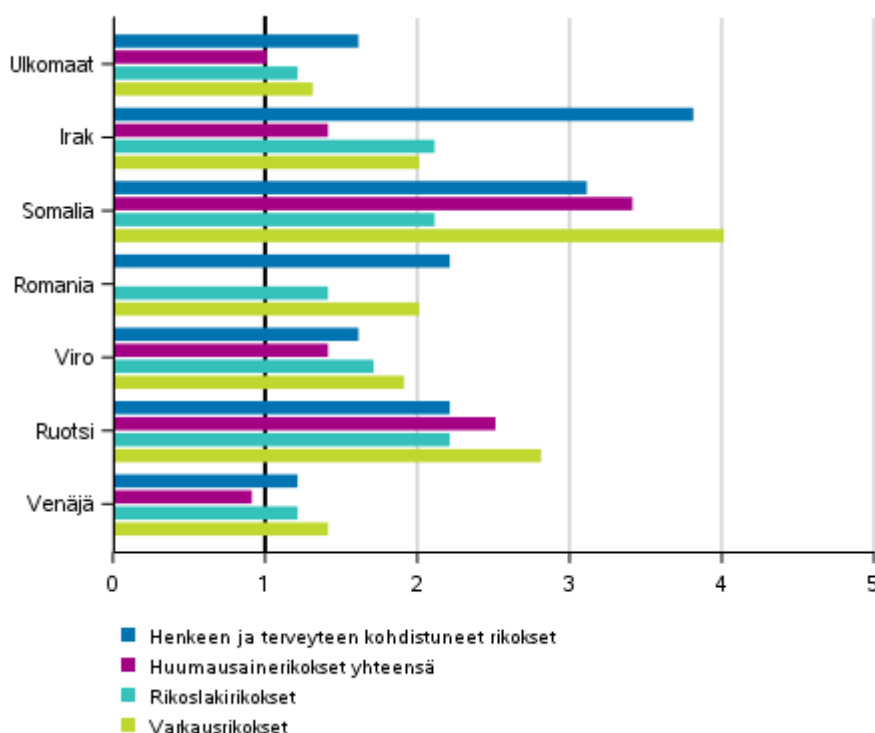
Rikos- ja pakkokeinotilasto

Viranomaisten tietoon tullut rikollisuus 2018

Ulkomaalaiset suomalaisia useammin epäiltyinä rikoksista

Tilastokeskuksen tietojen mukaan vuonna 2018 poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tuli 443 500 rikoslakirikosta. Selvitettyihin 273 600 rikoslakirikokseen syylliseksi epäiltyjä oli 297 600, joista 34 200 oli ulkomaalaisia. Vuosien 2017 ja 2018 ikä- ja sukupuolivakioitujen lukujen mukaan ulkomaalaisia epäillään rikoksesta 1,2 kertaa suomalaisia useammin.

Ulkomaalaisten miesepäiltyjen rikollisuuden taso suomalaisiin verrattuna*

*Montako kertaa useammin ulkomaalainen mies on epäiltyinä suomalaisen mieheen verrattuna (Suomi=1). Kuviossa huomioitu vain Suomen väestöön kuuluvat kansalaisuuksittain. Turvapaikanhakijat eivät kuulu väestöön.

Rikostilastoissa selvitettyihin rikoksiin syylliseksi epäilty lasketaan yleensä mukaan yhtä monta kertaa kuin hän on epäiltyinä samasta tai eri rikoksesta vuoden aikana. Tästä syystä suora vertailu eri

kansalaisuuksien välillä on vaikeaa. Epäilty voidaan laskea myös päärikossäännön mukaan, mutta tällöin useita pienempiä rikoksia jäisi näkymättä.

Seuraavassa on esitetty epäiltyjen lukuja siten, että epäilty on huomioitu kerran vuodessa samasta rikoksesta. Eli jos sama henkilö on syylistynyt kahteen pahoinpitelyyn ja yhteen raiskaukseen, hän näkyy seuraavassa tarkastelussa epäiltynä sekä pahoinpitelystä että raiskauksesta, kummastakin kerran. Luvut on lisäksi ikä- ja sukupuolivakioitu tasoittamaan eri kansalaisuuksien ikärakenteen eroja.

Epäiltyjen lukumäärät rikoksittain ja kansalaisuuksittain on laskettu vuosilta 2017 ja 2018. Taulukkoon on laskettu ikä- ja sukupuolivakioidut lukumäärät kansalaisuuksittain 1 000 henkilöä kohti. Epäillyistä on huomioitu vain Suomessa vakituisesti asuvat.

Vuosien 2017 ja 2018 aikana ulkomaan kansalaisia epäiltiin rikoslakirikoksista 1,2 kertaa enemmän kuin suomalaisia. Ruotsalaisia epäiltiin 2,3 kertaa suomalaisia enemmän ja irakilaisia 2 kertaa enemmän.

Joidenkin rikostyyppien kohdalla ero on vielä suurempi. Esimerkiksi huumausainerikoksien kohdalla somalialaiset miehet ovat epäiltynä 3,4 kertaa useammin kuin suomalaiset miehet. Seksuaalirikoksien kohdalla irakilaiset miehet ovat epäiltynä 12,8 useammin kuin suomalaiset miehet. Nämä luvut on saatu jakamalla alla olevan taulukon ulkomaalaisten osuudet suomalaisten vastaavalla luvulla.

Vuosina 2017 ja 2018 suomalaisia miehiä oli epäiltynä seksuaalirikoksista yhteensä 2 378 ja irakilaisia 122. Kyseessä on vasta rikosepäily, jonka poliisi on siirtänyt syyteharkintaan. Tämä ei välttämättä johda syytteen tai tuomioon. Satunnaisen tutun tai muun tuntemattomamman henkilön tekemä rikos on helpompi ilmoittaa poliisille kuin esimerkiksi oman puolison tekemä.

Naisten kohdalla kansalaisuuksien ero ei ole niin selkeä, vaikkakin ulkomaalaiset ovat hieman suomalaisia useammin epäiltynä. Esimerkiksi omaisuusrikoksista ruotsalaisia epäillään 3,1 kertaa useammin kuin suomalaisia. Etenkin ikäryhmittäisessä tarkastelussa sekä epäiltyjen että väestön lukumäärät kansalaisuuksittain voivat olla pieniä, jolloin yksittäiset tapaukset korostuvat. Turvapaikanhakijat eivät kuulu vakituiseen väestöön, joten heidän tekemiään rikoksia ei ole huomioitu.

Taulukossa on esitetty ikä- ja sukupuolivakioidut luvut epäillyistä kansalaisuuksittain. Esimerkiksi suomalaisia oli vuosina 2017 ja 2018 epäiltynä rikoslakirikoksista 35,7 väestön tuhatta suomalaista kohti ja ulkomaalaisia 41,8 väestön tuhatta ulkomaalaista kohden. Eli ulkomaalaiset ovat 1,2 kertaa suomalaisia useammin epäiltynä. Vakiointi on tehty siten, että jokaisen kansalaisuuden ikä- ja sukupuoliryhmittäiset luvut on kerrottu koko väestön ikä- ja sukupuolittaisilla väestö-osuuksilla. Epäiltyjen lukumäärä on kerrottu näillä painokertoimilla.

Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäillyt kansalaisuuden ja sukupuolen mukaan vuosina 2017 ja 2018, ikä- ja sukupuolivakioitu ja suhteutettu väestön 1 000 kohden

		Yhteensä	Suomi	Ulkomaat	Irak	Somalia	Romania	Viro	Ruotsi	Venäjä
Sukupuoli yhteensä	Rikoslakirikokset	35,98	35,71	41,83	70,07	66,56	48,79	56,97	80,75	42,14
	Omaisuusrikokset	8,81	8,74	11,18	18,67	20,71	15,56	14,77	26,26	12,42
	Varkausrikokset	3,89	3,86	5,36	8,76	11,69	6,79	7,11	10,88	5,61
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	3,61	3,52	5,40	12,64	11,55	6,80	5,35	8,01	4,24
	Pahoinpitelyt	3,27	3,17	5,10	12,33	11,24	6,45	4,97	7,32	3,86
	Seksuaalirikokset	0,27	0,23	0,87	2,95	1,65	-	0,38	0,76	0,31
	Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	0,09	0,08	0,25	0,90	0,44	-	-	-	-
	Raiskaus	0,11	0,08	0,46	1,31	0,45	-	0,26	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	3,06	3,07	2,97	3,80	9,25	-	4,18	8,11	2,98
Mies	Rikoslakirikokset	28,84	28,53	34,34	60,28	59,51	39,37	47,44	64,18	33,38
	Omaisuusrikokset	6,65	6,60	8,15	13,51	19,15	9,77	11,40	19,74	8,64
	Varkausrikokset	2,76	2,75	3,65	5,55	10,90	5,53	5,35	7,80	3,76
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	2,89	2,80	4,34	10,70	8,58	6,19	4,37	6,04	3,37
	Pahoinpitelyt	2,63	2,54	4,11	10,39	8,30	6,02	4,06	5,62	3,03
	Seksuaalirikokset	0,27	0,23	0,87	2,95	1,65	-	0,38	0,76	0,31
	Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	0,09	0,08	0,25	0,90	0,44	-	-	-	-
	Raiskaus	0,11	0,08	0,46	1,31	0,45	-	0,26	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	2,61	2,61	2,66	3,77	8,97	-	3,73	6,45	2,45
Nainen	Rikoslakirikokset	7,14	7,18	7,49	9,79	7,05	9,42	9,53	16,57	8,76
	Omaisuusrikokset	2,16	2,14	3,03	5,16	1,56	5,79	3,37	6,52	3,78
	Varkausrikokset	1,13	1,11	1,71	3,21	0,79	-	1,76	3,08	1,85
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,72	0,72	1,06	1,94	2,97	-	0,98	1,97	0,87
	Pahoinpitelyt	0,64	0,63	0,99	1,94	2,94	-	0,91	1,70	0,83
	Seksuaalirikokset	0,00	0,00	-	-	-	-	-	-	-
	Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	0,00	0,00	-	-	-	-	-	-	-
	Raiskaus	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,45	0,46	0,31	-	-	-	0,45	1,66	0,53

Alla olevassa taulukossa on esitetty vuosien 2017 ja 2018 syylliseksi epäiltyjen henkilöiden lukumäärät kansalaisuuksittain ilman ikä- tai sukupuolivakiointeja.

Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäilty kansalaisuuden mukaan vuosina 2017 ja 2018 yhteensä

	Yhteensä	Suomi	Ulkomaat	Irak	Somalia	Romania	Viro	Ruotsi	Venäjä
Rikoslakirikokset	396 750	368 497	28 253	2 858	1 456	413	7 121	1 333	2 728
Omaisuusrikokset	97 193	90 132	7 061	691	460	105	1 738	407	787
Varkausrikokset	43 028	39 819	3 209	273	256	51	813	161	350
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	39 668	35 982	3 686	523	250	55	671	135	277
Pahoinpitelyt	36 145	32 657	3 488	510	242	51	621	124	253
Seksuaalirikokset	2 999	2 428	571	122	37	2	37	12	18
Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	1 026	871	155	39	12	0	8	7	5
Raiskaus	1 284	998	286	63	12	2	21	3	9
Huumeaineriikokset yhteensä	33 694	31 540	2 154	194	196	9	490	138	203

Iän ja sukupuolen mukaan tehdyt taulukot löytyvät liitteistä.

Suomalaiset ovat kuitenkin epäiltyinä 264 500 eli 88,5 prosenttiin selvitetystä rikoslakirikoksista. Tarkempia tietoja tietoon tulleista rikoksista ja syylliseksi epäillyistä sekä rikosten uhreista löytyy tämän julkaisun katsauksista sekä Statfin-tietokannasta.

Sisällys

1. Katsaus poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleeseen rikollisuuteen.....	7
1.1. Tiivistelmä.....	7
1.2. Omaisuusrikokset.....	8
1.3. Väkivalta- ja seksuaalirikokset.....	10
1.4. Liikenne- ja rikkomukset.....	12
1.5. Huumausaine- ja alkoholirikokset.....	13
1.6. Muut rikokset ja rikkomukset.....	14
1.7. Rikosten selvittäminen.....	14
2. Rikoksien uhrin ja selvitettyihin rikoksiin syylliseksi epäillyt.....	17
2.1. Eräiden rikosten uhrin.....	17
2.2. Selvitettyihin rikoksiin syylliseksi epäillyt.....	19
2.3. Kansalaisuus ja syntyperä.....	21
2.4. Epäiltyjen taustat.....	23

Taulukot

Taulukko 1. Moottorikulkuneuvon käyttövarkauksien RL 28:9 kohteet vuosina 2010-2018.....	9
Taulukko 2. Eräitä omaisuusrikoksia maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2018.....	10
Taulukko 3. Eräitä väkivaltarikoksia maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2018.....	11
Taulukko 4. Seksuaalirikokset maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2018.....	12
Taulukko 5. Eräiden rikosten selvitysprosentti 1986-2018.....	15
Taulukko 6. Eräiden selvitettyjen rikosten uhrien ja syylliseksi epäiltyjen syntyperä 2018.....	19
Taulukko 7. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt törkeimmän rikoksen mukaan 2009-2018, osuus 1 000 väestössä olevaa kohti.....	20
Taulukko 8. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt rikoksen mukaan 2009-2018, osuus 1 000 väestössä olevaa kohti.....	21
Taulukko 9. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt ulkomaalaistaustaiset taustamaanosan mukaan 2009-2018.....	23

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäillyt kansalaisuuden ja iän mukaan vuosina 2017 ja 2018, ikä- ja sukupuolivakioitu ja suhteutettu väestön 1 000 kohden.....	24
Liitetaulukko 2. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäillyt miehet kansalaisuuden ja iän mukaan vuosina 2017 ja 2018, ikä- ja sukupuolivakioitu ja suhteutettu väestön 1 000 kohden.....	26
Liitetaulukko 3. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäillyt naiset kansalaisuuden ja iän mukaan vuosina 2017 ja 2018, ikä- ja sukupuolivakioitu ja suhteutettu väestön 1 000 kohden.....	28

Kuviot

Kuvio 1 Rikoslakirikoksien määrä 1980–2018.....	7
Kuvio 2. Varkausrikokset 2000–luvulla.....	8
Kuvio 3. Murrot kohteen mukaan 2009–2018.....	9
Kuvio 4. Rattijuopumukset 1980–2018.....	13
Kuvio 5. Rattijuopumukset päihteen mukaan 2003–2018.....	13
Kuvio 6. Alkoholi- ja huumausainerikoksia 2000–2018.....	14

Kuvio 7. Rikoslakirikosten selvitysprosentit viranomaisittain.....	16
Kuvio 8. Eräiden rikosten uhrit 2018.....	18
Kuvio 9. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäilty rikosten määrän mukaan 2018, %.....	20
Kuvio 10. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäiltyjen ulkomaan kansalaisten lukumäärä, osuus epäillyistä sekä vakituisesti Suomessa asuvien osuus 2009–2018.....	22
Laatuseloste: Rikos- ja pakkokeinotilasto.....	30

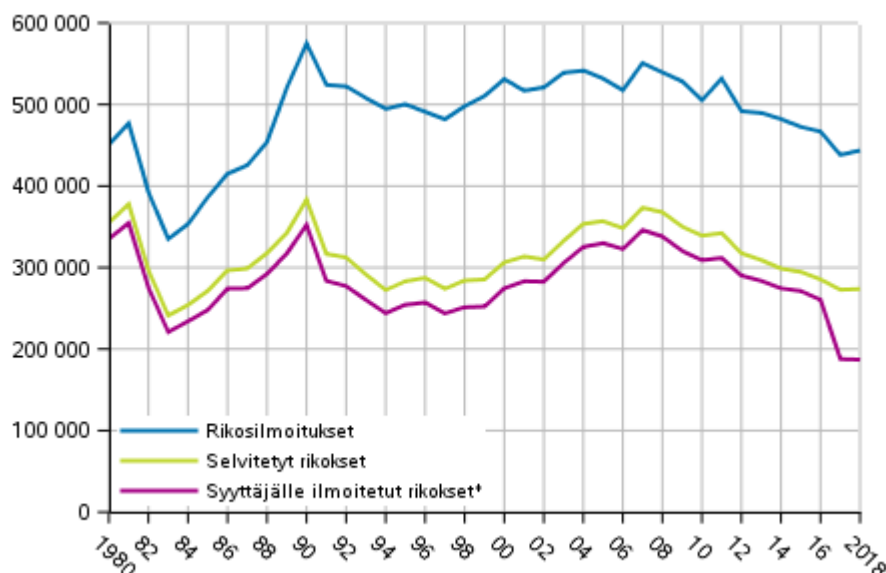
1. Katsaus poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleeseen rikollisuuteen

Omaisuusrikosten määrä laski, seksuaalirikosten ja liikennerikosten määrä kasvoi vuonna 2018

1.1. Tiivistelmä

Viranomaisten tietoon tuli vuonna 2018 yhteensä 873 400 rikosta ja rikkomusta, mikä on 1,3 prosenttia edellisvuotta enemmän. Kaikista rikoksista ja rikkomuksista 443 500 oli rikoslakirikoksia. Näiden määrä kasvoi 1,2 prosenttia edellisvuodesta. Suurin osa rikoslain ulkopuolella olevista rikkomuksista muodostuu liikenne rikkomuksista, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomisesta ja ajoneuvorikkomuksesta. Ylinopeuksia tilastoitiin 386 400, mikä on 3 prosenttia edellisvuotta enemmän. Ylinopeuksia voidaan kirjata joko liikenneturvallisuuden vaarantamisina tai liikenne rikkomuksina, joten niiden kasvu selittää myös rikoslakirikosten määrän kasvua.

Kuvio 1 Rikoslakirikoksien määrä 1980–2018

*Vuoden 2016 sakkolakiuudistuksen jälkeen kaikkia liikenne rikoksia ei ilmoiteta syyttäjälle

Valtaosa rikoksista ja rikkomuksista on poliisin kirjaamia. Poliisin tietoon tuli vuoden 2018 aikana 858 600 rikosta ja rikkomusta, mikä on 1,4 prosenttia edellisvuotta enemmän. Rikoslakirikoksien määrä kasvoi 1,2 prosenttia. Niitä tuli tietoon 433 900.

Tullin tietoon tuli 8 900 rikosta ja rikkomusta, joista 7 400 oli rikoslakirikosta. Rajavartiolaitoksen tietoon tuli yhteensä 5 900 rikosta ja rikkomusta, joista rikoslakirikoksia oli 2 300. Tullin tietoon tulleet rikokset ja rikkomukset vähenivät 4,3 prosenttia ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleet lisääntyivät 3,4 prosenttia.

Poliisi, tulli ja rajavartiolaitos selvittivät vuoden 2018 aikana yhteensä 694 700 rikosta ja rikkomusta, mikä on 7,8 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Kaikkien rikosten ja rikkomusten selvitysprosentti nousi lähes 5 prosenttiyksikköä, mutta rikoslakirikosten selvitysprosentti laski hieman.

1.2 Omaisuusrikokset

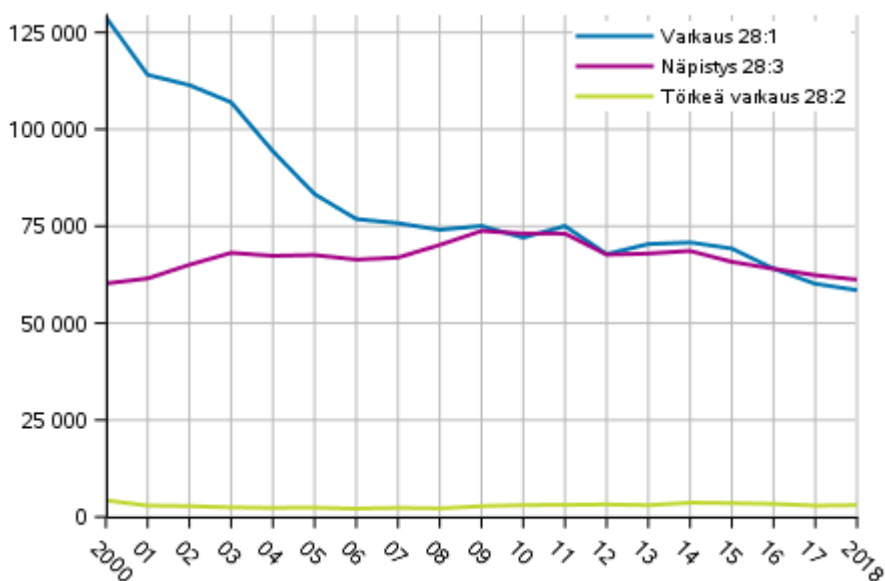
Tietoon tulleiden omaisuusrikosten määrä laskussa

Vuonna 2018 omaisuusrikoksia tuli tietoon 207 000, mikä on 1,8 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Varkausrikoksia (RL 28:1–3) ilmoitettiin 122 700, mikä on 2,1 prosenttia (2 700 tapausta) vähemmän kuin vuonna 2017. Varkauksista törkeitä (RL 28:2) oli 3 050, mikä on 130 tapausta enemmän kuin vuonna 2017. Näpistysten (RL 28:3) määrä laski 1,9 prosenttia (1 200 tapausta) ja perusmuotoisten varkauksien (RL28:1) määrä laski 2,8 prosenttia (1 700 tapausta) edellisvuodesta. Näpistyksiä ilmoitettiin 61 200 ja varkauksia 58 500. 2000-luvun alkuun verrattuna varkausrikoksien määrä on laskenut vajaat 40 prosenttia.

Kaikista varkausrikoksista myymälävarkauksia ja –näpistyksiä oli 45 600, mikä on 1,6 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

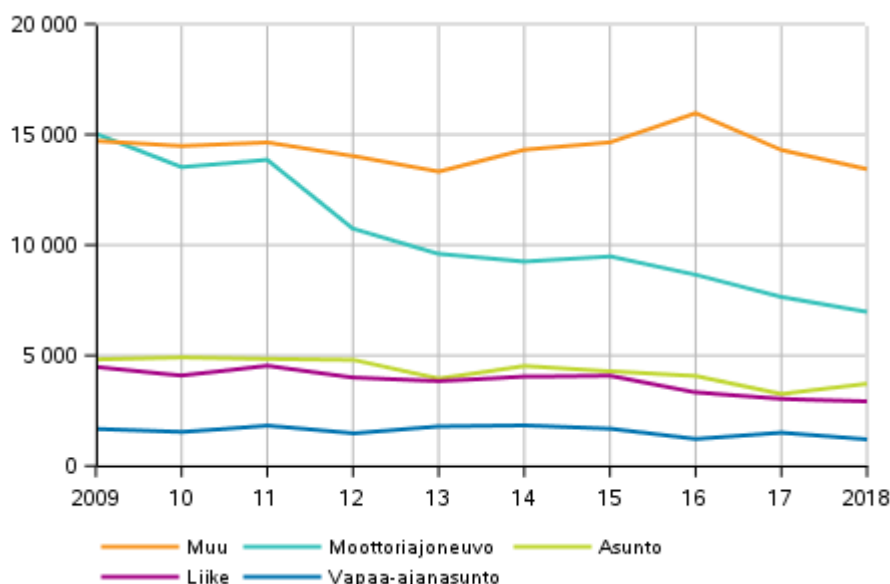
Kuvio 2. Varkausrikokset 2000-luvulla

Vuonna 2018 murtoja (luvatta tunkeutuen tehty varkaus, törkeä varkaus, näpistys) tuli tietoon 28 300, mikä on 1 500 tapausta (5 prosenttia) vähemmän kuin edellisvuonna. Murtorikosten määrä on ollut muutamaa poikkeusvuotta lukuun ottamatta laskussa koko 2010-luvun. Erityisen paljon ovat vähentyneet ajoneuvomurrot, niiden määrä on lähes puolittunut. Vuonna 2018 ajoneuvomurtoja kirjattiin 7 000.

Asuntomurtoja ilmoitettiin 3 700 ja vapaa-ajanasuntomurtoja 1 200. Asuntomurrot lisääntyivät 14,2 prosenttia ja vapaa-ajanasuntomurrot vähenivät 20,6 prosenttia. Näiden rikosten määrät vaihtelevat vuosittain paljon, mutta yleinen trendi 2010-luvulla on ollut laskeva.

Kuvio 3. Murrot kohteen mukaan 2009–2018

Moottorikulkuneuvon käyttövarkauksia (RL 28:9), moottorikulkuneuvon luvattomia käyttäjiä ja moottorikulkuneuvon anastuksia ilmoitettiin 5 800, mikä on 5 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Taulukko 1. Moottorikulkuneuvon käyttövarkauksien RL 28:9 kohteet vuosina 2010-2018

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Yhteensä	8 786	9 464	6 821	6 126	5 953	5 878	5 253	4 868	4 540
Auto	6 045	5 996	4 335	3 645	3 511	3 712	3 253	2 937	2 893
Mopo	1 770	2 116	1 631	1 560	1 524	1 240	1 088	929	795
Moottoripyörä	654	1 021	629	656	681	722	694	770	623
Vene/alus	39	32	31	34	19	19	21	34	22
Muu moottorikulkuneuvo	278	299	195	231	218	185	197	198	207

Ryöstöjä (RL 31:1-2, 2a) kirjattiin 1 700, mikä on 3,7 prosenttia edellisvuotta enemmän. Ryöstöistä törkeitä oli 303, mikä on 39 tapausta enemmän kuin vuonna 2017. Ryöstöistä lähes kaksi kolmannesta tapahtuu yleisellä paikalla.

Vahingontekoja ilmoitettiin 30 500, mikä on 3 000 tapausta (9 prosenttia) vähemmän kuin vuonna 2017. Eniten vähenivät yksityisessä paikassa tehdyistä vahingonteosta tehdyt ilmoitukset. Ne vähenivät lähes 20 prosentilla (2 200 tapauksella). Myös julkisella paikalla tehdyt vahingonteot vähenivät vajaalla 1 000 tapauksella.

Ilmoitettujen petosten (RL 36:1–3) määrä kääntyi muutaman laskuvuoden jälkeen nousuun. Niitä ilmoitettiin 24 500, mikä on 1 100 tapausta (4,7) prosenttia edellisvuotta enemmän. Maksuvälinepetoksia (RL 37:8–11) ilmoitettiin 6 100, mikä on vajaat 600 tapausta (8,5 prosenttia) vähemmän kuin edellisvuonna.

Maakunnittain tarkasteltuna omaisuusrikoksia tuli eniten ilmi Uudellamaalla sekä lukumääräisesti että väkilukuun suhteutettuna. Rikokset tilastoidaan tekokunnan, ei epäillyn asuinkunnan mukaan, joten turistien ja muiden vierailijoiden tekemät rikokset näkyvät kyseisen maakunnan luvuissa.

Taulukko 2. Eräitä omaisuusrikoksia maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2018

	Omaisuusrikokset	Varkaus 28:1	Törkeä varkaus 28:2	Näpistys 28:3	Asuntomurto	Vapaa-ajan asuntomurto	Ryöstöt	Vahingonteot
Koko maa	3 784	1 063	55	1 112	67	22	31	552
Uusimaa	4 835	1 474	83	1 480	84	9	49	654
Varsinais-Suomi	3 383	1 080	45	855	60	13	21	520
Satakunta	2 945	875	52	755	74	35	23	516
Kanta-Häme	3 322	980	59	979	67	29	32	539
Pirkanmaa	3 559	1 099	51	1 112	68	25	29	528
Päijät-Häme	3 937	1 206	52	864	63	34	19	605
Kymenlaakso	3 570	883	51	824	65	40	25	562
Etelä-Karjala	4 046	1 005	39	1 202	61	30	16	471
Etelä-Savo	2 663	729	26	754	57	57	12	436
Pohjois-Savo	3 227	864	32	958	53	27	21	568
Pohjois-Karjala	2 911	751	21	878	41	39	14	495
Keski-Suomi	3 281	997	50	951	74	36	28	474
Etelä-Pohjanmaa	1 941	333	36	676	47	13	8	380
Pohjanmaa	2 606	669	37	828	45	17	13	451
Keski-Pohjanmaa	2 116	330	29	881	66	4	13	400
Pohjois-Pohjanmaa	3 193	785	39	1 196	55	31	36	473
Kainuu	2 688	359	22	1 133	47	22	12	517
Lappi	3 028	621	49	866	61	23	18	560
Ahvenanmaa - Åland	2 165	450	40	739	47	20	17	520

1.3 Väkivalta- ja seksuaalirikokset

Tietoon tulleet seksuaalirikokset kasvussa

Epäillyistä henkirikoksista kirjattiin 85 ilmoitusta. Tämä on 12 tapausta enemmän kuin vuonna 2017. Henkirikosten määrä on ollut pääosin laskusuunnassa. Vuosien 2010–2018 aikana niitä on kirjattu keskimäärin 94 vuodessa, kun vuosina 2000–2009 keskiarvo oli 128. Henkirikoksista 75 prosenttia tapahtui yksityisasunnossa tai muussa yksityisessä paikassa. Vuoden 2015 henkirikosluvuissa on mukana 12 ulkomailla tapahtunutta terroristisessa tarkoituksessa tehtyä murhaa, joita Suomen poliisi tutki. Vuonna 2017 tietoon tulleista henkirikoksista 2 oli terroristisessa tarkoituksessa tehtyä murhaa. Henkirikoksen yrityksistä kirjattiin 355 ilmoitusta, mikä on 7 tapausta edellisvuotta enemmän.

Pahoinpitelyjä ilmoitettiin vuonna 2018 yhteensä 33 600, mikä on 100 tapausta edellisvuotta enemmän. Pahoinpitelyjä on kirjattu 2010–luvulla vuosittain keskimäärin 35 000. Perusmuotoisten pahoinpitelyjen määrä kasvoi 1,3 prosenttia. Niitä ilmoitettiin 23 100. Törkeiden pahoinpitelyjen määrä kasvoi 1,8 prosenttia. Niitä tuli ilmi 1 600. Lieviä pahoinpitelyjä kirjattiin 8 900, mikä on 2,4 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Vuoden 2011 alussa voimaan tullut lainmuutos lisäsi vuonna 2011 kirjattujen pahoinpitelyjen määrää huomattavasti. Lainmuutoksen myötä alaikäiseen tai läheiseen kohdistetut lievät pahoinpitelyt tulivat virallisen syytteen alaisiksi. Vuonna 2011 pahoinpitelyrikoksia kirjattiin 40 200.

Raiskauksia (raiskaus, törkeä raiskaus, raiskaus 3. mom) tuli tietoon 1 393, mikä on 11,9 prosenttia edellisvuotta enemmän. Raiskausrikoksista noin 85 prosenttia tapahtui yksityisasunnossa tai muussa yksityisessä paikassa. Lapsen seksuaalisia hyväksikäyttöjä tuli tietoon 1 373, mikä on 17,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Tämä on kuitenkin lähes 20 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2011. Lisäksi ilmoitettiin 1 013 muuta seksuaalirikosta. Näistä ilmoituksista 512 tehtiin seksuaalisesta ahdistelusta, mikä on 98 tapausta, (23,7 prosenttia) enemmän kuin vuonna 2017. Seksuaalinen ahdistelu lisättiin rikoslakiin

1.9.2014. Tietoon tulleiden raiskausten ja lapsen seksuaalisten hyväksikäyttöjen määrät vaihtelevat vuosittain paljonkin. Yksittäiset ilmoitukset voivat sisältää usean osateon käsittäviä tapahtumasarjoja.

Taulukko 3. Eräitä väkivaltarikoksia maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2018

	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	Henkirikokset ja niiden yritykset	Pahoinpitely 21:5	Törkeä pahoinpitely 21:6	Lievä pahoinpitely 21:7
Koko maa	656	8	421	29	161
Uusimaa	720	8	489	27	158
Varsinais-Suomi	578	5	344	23	171
Satakunta	603	9	368	29	150
Kanta-Häme	607	9	351	39	180
Pirkanmaa	622	5	386	29	168
Päijät-Häme	573	10	358	35	135
Kymenlaakso	648	14	407	31	153
Etelä-Karjala	520	6	276	26	179
Etelä-Savo	741	12	386	32	253
Pohjois-Savo	676	7	341	30	263
Pohjois-Karjala	542	10	314	22	162
Keski-Suomi	769	6	534	32	163
Etelä-Pohjanmaa	648	8	457	28	128
Pohjanmaa	551	4	360	22	134
Keski-Pohjanmaa	715	18	517	26	126
Pohjois-Pohjanmaa	560	10	387	41	97
Kainuu	775	7	489	29	200
Lappi	650	12	415	30	157
Ahvenanmaa - Åland	517	3	322	23	111

Maakunnan väkilukuun suhteutettuna seksuaalirikoksia tuli eniten ilmi Keski-Suomessa, 85 tapausta 100 000 asukasta kohden. Lapsen seksuaalisia hyväksikäyttöä tuli väkilukuun suhteutettuna eniten ilmi Ahvenanmaalla. Siellä tuli ilmi 11 lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä. Pohjois-Pohjanmaalla kirjattiin 115 ilmoitusta lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Tämä tarkoittaa 28 tapausta sataatuhatta asukasta kohden.

Taulukko 4. Seksuaalirikokset maakunnittain 100 000 asukasta kohden 2018

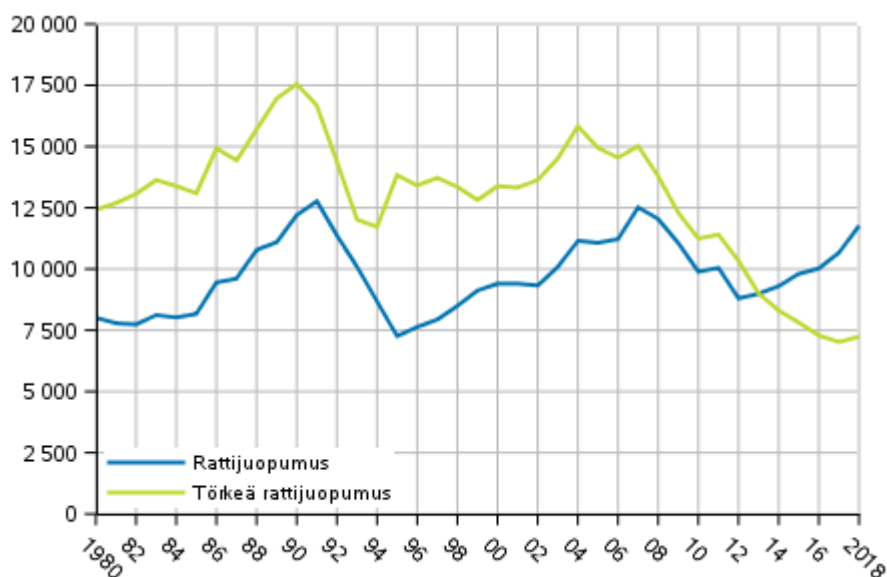
	Seksuaalirikokset	Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	Raiskaus	Muut seksuaalirikokset
Koko maa	69	25	26	18
Uusimaa	81	27	30	24
Varsinais-Suomi	58	18	24	15
Satakunta	64	24	27	13
Kanta-Häme	50	18	21	11
Pirkanmaa	59	21	21	17
Päijät-Häme	55	20	22	12
Kymenlaakso	56	25	13	18
Etelä-Karjala	56	30	13	13
Etelä-Savo	46	17	17	13
Pohjois-Savo	79	25	32	22
Pohjois-Karjala	57	20	20	16
Keski-Suomi	85	34	28	24
Etelä-Pohjanmaa	67	34	24	8
Pohjanmaa	73	27	34	13
Keski-Pohjanmaa	39	3	19	18
Pohjois-Pohjanmaa	64	28	19	17
Kainuu	59	18	22	19
Lappi	52	25	17	10
Ahvenanmaa - Åland	67	37	17	13

1.4 Liikenne rikokset ja -rikkomukset

Vuonna 2018 erilaisia liikenne rikoksia kirjattiin 116 400, mikä on 5,5 prosenttia edellisvuotta enemmän. Lisäksi kirjattiin 413 900 liikenne rikkomusta, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomista ja ajoneuvorikkomusta. Kaikista liikenne rikoksista ja rikkomuksista 386 400 oli ylinopeuksia. Niiden määrä kasvoi 3 prosenttia edellisvuodesta.

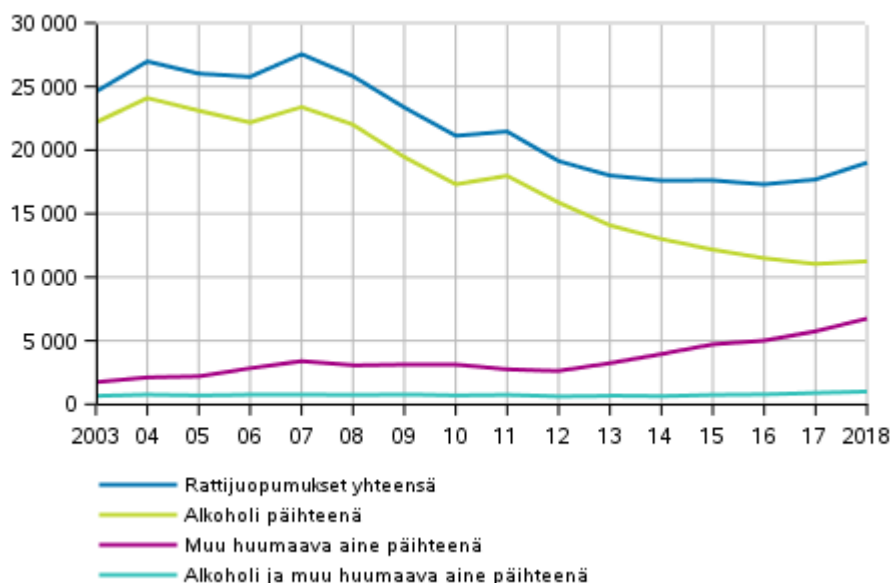
Rattijuopumusten määrä on kääntynyt nousuun useamman vuoden laskevan trendin jälkeen. Vuonna 2018 rattijuopumuksia kirjattiin 19 000, mikä on 1 300 tapausta (7,5 prosenttia) enemmän kuin edellisvuonna. Perusmuotoiset rattijuopumukset (RL 23:3) lisääntyivät 10,3 prosenttia edellisvuodesta. Niitä kirjattiin 11 800. Törkeitä rattijuopumuksia (RL 23:4) kirjattiin 7 200, mikä on 3,1 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Kuvio 4. Rattijuopumukset 1980–2018

Törkeistä rattijuopumuksissa alkoholi on päihteenä edelleen noin 90 prosentissa tapauksista, mutta perusmuotoisista rattijuopumuksista jo yli puolet aiheutuu muista huumaavista aineista.

Kuvio 5. Rattijuopumukset päihteen mukaan 2003–2018

Vesi-, ilma- ja junaliikennejuopumuksia tilastoitiin vajaat 300, mikä on noin 7 prosenttia edellisvuotta enemmän. Moottorittomalla ajoneuvolla tehtyjä liikennejuopumuksia kirjattiin 50.

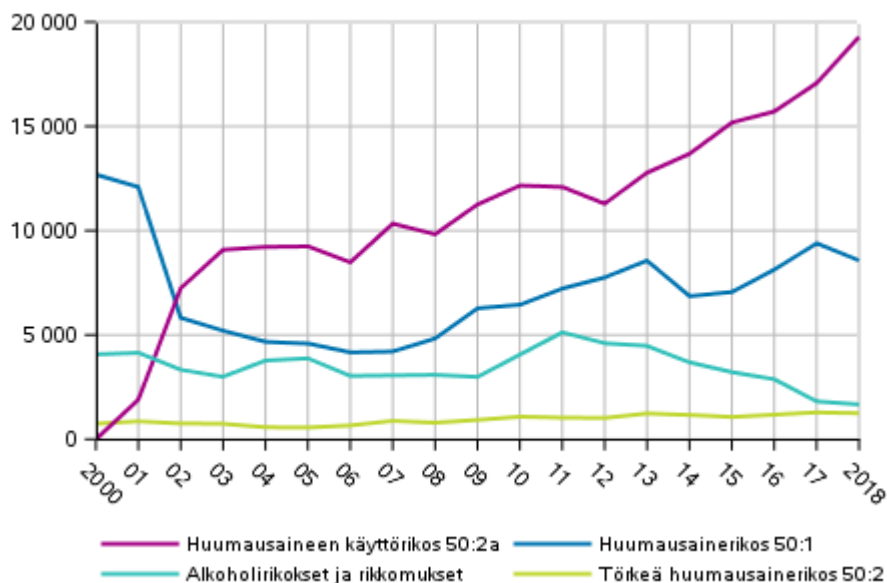
1.5 Huumausaine- ja alkoholirikokset

Tilastoidut huumausainerikokset edelleen kasvussa

Huumausainerikoksia kirjattiin yhteensä 29 100, mikä on 4,9 prosenttia edellisvuotta enemmän. Törkeitä huumausainerikoksia tuli ilmi 1 250, mikä on 30 tapausta edellisvuotta vähemmän. Eniten kasvua oli huumausaineen käyttör rikoksissa. Niitä kirjattiin 19 300, mikä on 2 200 tapausta (13 prosenttia) edellisvuotta enemmän.

Alkoholirikoksia (RL 50a) ja rikkomuksia tuli ilmi vajaat 1 700 tapausta. Tämä on 7,8 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Kuvio 6. Alkoholi- ja huumausainerikoksia 2000–2018

Päihderikoksia tilastoitaessa useamman osateon käsittävät rikokset on merkitty yhtenä. Päihderikokset ovat sen kaltaisia, että ne tulevat yleensä ilmi vain poliisin, tullin tai rajavaltaviranomaisten toiminnan tuloksena ja valtaosa rikoksista jää piiloon.

1.6 Muut rikokset ja rikkomukset

Kotirauhan ja viestintärauhan (RL 24:1–2) rikkomisesta kirjattiin 4 900 ilmoitusta, mikä on 300 tapausta edellisvuotta vähemmän. Julkisrauhan rikkomisesta (RL 24:3–4) kirjattiin 65 ilmoitusta. Salakatselusta tehtiin 250 ilmoitusta, mikä on 20 tapausta edellisvuotta enemmän.

Laittomia uhkauksia kirjattiin 8 800, kunnianloukkauksia 4 400 ja vainoamisia vajaat 700. Kaikissa näissä rikoksissa määrät ovat edellisvuoden tasolla.

Identiteettivarkauksesta kirjattiin 3 800 ilmoitusta, mikä on 3,9 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Työrikoksia (RL 37) ilmoitettiin vajaat 400, mikä on vajaat 100 tapausta edellisvuotta enemmän. Ympäristörikoksia (RL 48) puolestaan kirjattiin runsaat 500, mikä on noin 50 tapausta edellisvuotta enemmän.

1.7 Rikosten selvittäminen

Poliisi, tulli ja rajavartiolaitos selvittivät vuoden 2018 aikana yhteensä 694 700 rikosta ja rikkomusta, mikä on 7,8 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Kasvu johtuu lähinnä liikenne rikosten ja rikkomusten määrän kasvusta. Rikoslakirikoksia selvitettiin yhteensä 273 600, mikä on runsaat 700 tapausta enemmän kuin edellisvuonna. Kaikkien rikosten ja rikkomusten selvitysprosentti oli 79,5 ja rikoslakirikosten selvitysprosentti oli 61,7. Edellisvuonna vastaavat prosentit olivat 74,8 ja 62,3. Rikosten selvitysprosentti lasketaan tilastovuonna selvitettyjen rikosten osuutena tilastovuonna ilmi tulleista rikoksista. Tästä syystä rikosten selvitysprosentti voi olla jonain vuonna olla yli 100.

Selvitysprosentti vaihtelee rikostyypeittäin hyvinkin voimakkaasti. Varkauksista (RL 28:1) selvitetään vain noin 15 prosenttia kun näpistyksistä (RL 28:3) selvitetään puolet. Pahoinpitelyjen selvitysprosentti on viime vuosina hieman laskenut. Vuonna 2018 pahoinpitelyrikosten selvitysprosentti oli 63 kun vuonna

2015 se oli 70 prosenttia. Liikennejuopumus-, liikenne- ja päihderikokset saadaan paljastumistavasta johtuen miltei kaikki selvitettyiksi.

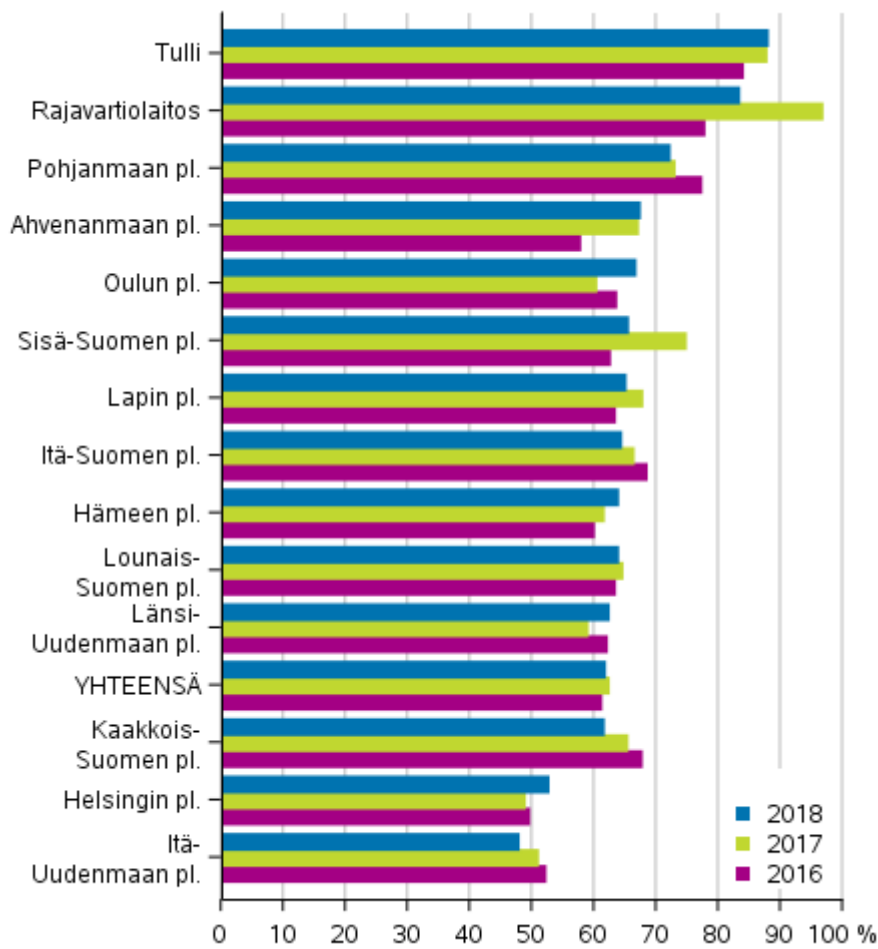
Vuonna 2018 lapsen seksuaalisia hyväksikäyttöjä ja raiskauksia kirjattiin paljon loppuvuodesta, eikä niitä ehditty selvittää saman vuoden aikana. Tämä näkyy näiden rikosten selvitysprosentin laskussa edellisvuoteen verrattuna.

Taulukko 5. Eräiden rikosten selvitysprosentti 1986-2018

	1986 - 1990	1991 - 1995	1996 - 2000	2001 - 2005	2006 - 2010	2011 - 2015	2016	2017	2018
Rikoslakirikokset	69	58	57	63	67	63	61	62	62
Varkaus 28:1	25	17	14	15	18	15	15	15	14
Törkeä varkaus 28:2	39	29	40	41	38	34	32	37	31
Näpistys 28:3	78	70	67	58	57	56	54	50	51
Ryöstöt	53	43	42	45	49	53	53	56	53
Vahingonteot	29	27	27	26	25	22	22	22	24
Henkirikosten yritykset	95	91	92	94	97	92	88	100	84
Pahoinpitely 21:5	79	74	76	80	81	76	67	66	64
Törkeä pahoinpitely 21:6	85	84	83	87	88	84	81	80	77
Lievä pahoinpitely 21:7	95	86	79	75	73	72	65	60	59
Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	91	84	88	82	86	75	69	63	52
Raiskaus	63	56	57	63	66	70	67	71	55

Alhaisimmat rikoslakirikosten selvitysprosentit olivat Itä-Uudenmaan ja Helsingin poliisilaitoksilla. Toisaalta Helsingin poliisilaitoksen tietoon tuli eniten rikoksia, yhteensä 72 700. Tämä on noin 12 000 enemmän kuin Sisä-Suomen poliisilaitoksen, jonka tietoon tuli toiseksi eniten rikoksia.

Kuvio 7. Rikoslakirikosten selvitysprosentit viranomaisittain

2. Rikoksien uhrin ja selvitettyihin rikoksiin syylliseksi epäillyt

2.1. Eräiden rikosten uhrin

Vuonna 2018 tietoon tulleiden rikosten uhreiksi joutui 50 300 henkilöä, mikä on 2,9 prosenttia edellisvuotta enemmän. Uhreista miehiä oli 26 900 ja naisia 23 400. Miesuhrien määrä kasvoi 1,6 prosenttia ja naisuhrien 4,4 prosenttia.

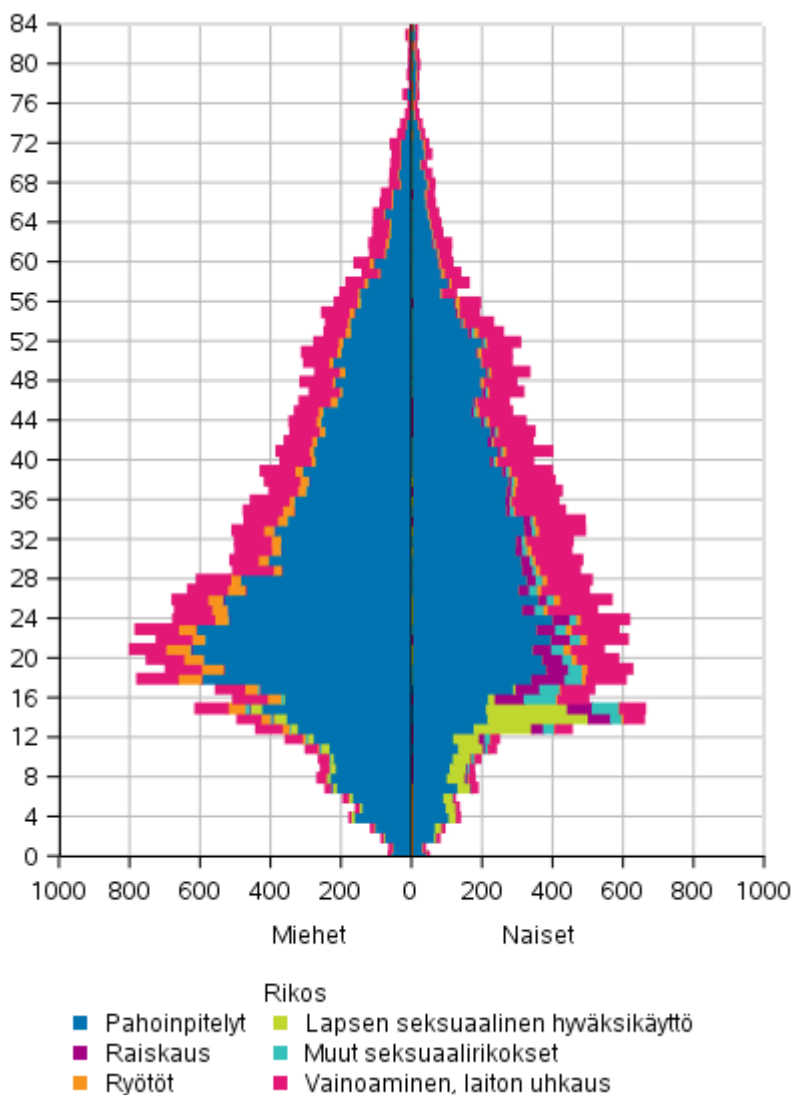
Tieto uhreista saadaan luotettavasti vain tietyistä väkivalta- ja seksuaalirikoksista. Esimerkiksi omaisuusrikoksissa poliisi ei yleensä erikseen erittele rikoksen uhria ja asianomistajia. Erityisesti alaikäisiin kohdistuneissa rikoksissa varsinaisen uhrin lisäksi tämän huoltaja merkitään asianomistajaksi.

Rikosten uhreista vajaat 60 prosenttia sijoittuu 15–39 –vuotiaiden ikäryhmään. Uhreista alaikäisiä oli 20 prosenttia. Miehillä alaikäisten uhrien osuus on noussut hieman naisia enemmän. Vuonna 2009 miesuhreista 16 prosenttia oli alaikäisiä kun parin viime vuoden aikana osuus on ollut noin 20 prosenttia. Naisilla alaikäisten osuus on noussut noin 18 prosentista 20 prosenttiin.

Pahoinpitelyrikosten uhreista 8,6 prosenttia (2 800) kuului 18–20 -vuotiaiden ikäryhmään. Miesuhrit ovat naisia hieman nuorempia sillä alle 25–vuotiaista uhreista yli 60 prosenttia on miehiä kun vanhemmiten osuus laskee lähemmäs 50 prosenttia. Aivan vanhimpia ikäryhmiä lukuun ottamatta pahoinpitelyjen uhreista yli puolet on miehiä. Miesuhreista 43 prosenttia oli alle 25–vuotiaita kun naisuhreista alle 25–vuotiaita oli 36 prosenttia.

Henkirikosten yritysten uhreista noin 80 prosenttia on miehiä. Lapsen seksuaalisen hyväksikäytön uhreista tyttöjä on vajaat 90 prosenttia ja raiskausrikosten uhreista naisia on yli 95 prosenttia.

Kuvio 8. Eräiden rikosten uhrin 2018

Selvitetyissä rikoksissa, jolloin uhrin lisäksi myös epäilty on tiedossa, uhri oli syntyperältään suomalaistaustainen 91,6 prosentissa tapauksista (Taulukko 6). Tämä on 0,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisvuonna. Seksuaalirikosten uhri oli 95 prosentissa tapauksista suomalaistaustainen. Tämä on 0,8 prosenttiyksikköä edellisvuotta enemmän.

Epäillyistä suomalaistaustaisia oli 88,5 prosenttia, mikä on 1,1 prosenttiyksikköä edellisvuotta enemmän. Seksuaalirikosten osalta suomalaistaustaisten epäiltyjen osuus kasvoi 0,8 prosenttiyksikköä 77,6 prosenttiin.

Suomalaistaustaiseen uhriin kohdistuneessa rikoksessa myös epäilty oli suomalaistaustainen 92,3 prosentissa tapauksista. Seksuaalirikosten osalta osuus oli 79,2 prosenttia. Osuus on miltei 8 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2016.

Ulkomaalaistaustaisen uhrin kohdalla myös epäilty on useammin ulkomaalaistaustainen. Vuonna 2018 ulkomaalaistaustaisten epäiltyjen osuus ulkomaalaisaustaisiin kohdistuneissa rikoksissa oli 53,2 prosenttia. Edellisvuoteen verrattuna osuus on noussut prosenttiyksikön, mutta vuoteen 2016 verrattuna laskenut 3,9 prosenttiyksikköä.

Taulukko 6. Eräiden selvitettyjen rikosten uhrien ja syylliseksi epäiltyjen syntyperä 2018

Uhrin syntyperä/rikos		Epäillyn syntyperä		
		Syntyperä yhteensä	Suomalais- taustainen yhteensä	Ulkomaalais- taustainen yhteensä
Syntyperä yhteensä	Yhteensä	17 363	15 366	1 997
	Pahoinpitelyrikokset	11 752	10 401	1 351
	Seksuaalirikokset	906	703	203
	Muut rikokset	4 705	4 262	443
Suomalais-taustainen yhteensä	Yhteensä	15 898	14 681	1 217
	Pahoinpitelyrikokset	10 670	9 906	764
	Seksuaalirikokset	861	682	179
	Muut rikokset	4 367	4 093	274
Ulkomaalais-taustainen yhteensä	Yhteensä	1 465	685	780
	Pahoinpitelyrikokset	1 082	495	587
	Seksuaalirikokset	45	21	24
	Muut rikokset	338	169	169

2.2 Selvitettyihin rikoksiin syylliseksi epäillyt

Noin 30 prosenttia epäilystä epäiltynä useammasta rikoksesta

Vuonna 2018 selvitettyihin 273 600 rikoslakirikokseen epäiltiin syylliseksi yhteensä 297 600 henkilöä, mikä on yhtä paljon kuin edellisvuonna. Sama henkilö voi olla epäiltynä useammasta rikoksesta ja yhteen rikokseen voi olla useampia epäiltyjä. Epäillyistä miehiä oli 239 800, mikä on 1,1 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Naisepäiltyjen määrä kasvoi 4,5 prosenttia. Heitä oli nyt 57 800. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyistä naisia oli 19,4 prosenttia. Naisten osuus epäillyistä on viime vuosina vaihdellut 17 ja 20 prosentin välillä.

Tilastokeskus julkaisee tietoja vain selvitettyihin rikoksiin syylliseksi epäillyistä. Esitutkintaviranomainen kirjaa rikoksen selvitettyksi kun esitutkinnan katsotaan valmistuneen ja juttu voidaan siirtää syyttäjälle syyteharkintaan. Epäily ei tarkoita että syyttäjä nostaa syytteen tai henkilö tuomitaan rikoksesta.

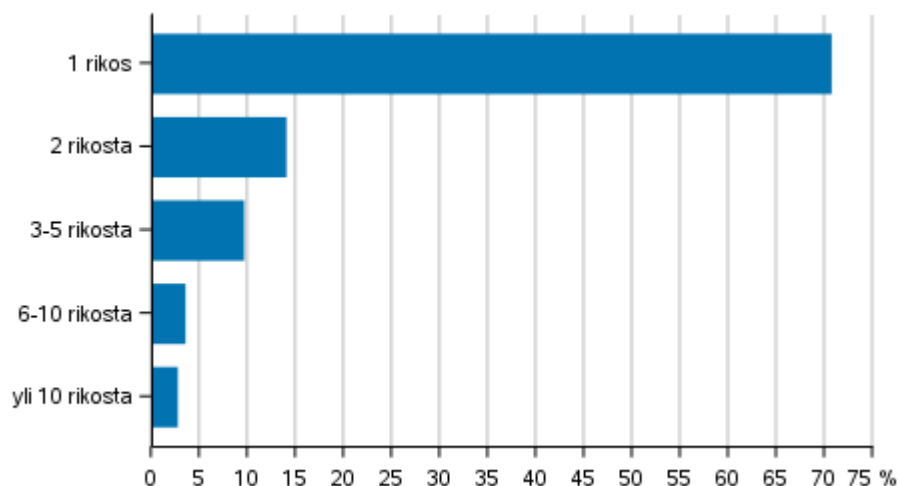
Epäiltyjä voidaan tarkastella myös vuoden törkeimmän rikoksen eli ns. päärikoksen mukaan. Näin tarkasteltuna rikoslakirikoksiin epäiltyjä on 129 400. Eli yksi henkilö on epäiltynä keskimäärin 2,3 rikoksesta. Miehet ovat epäiltynä keskimäärin 2,4 rikoksesta ja naiset 2 rikoksesta. Sekä miehillä että naisilla rikokset näyttävät keskittyvän entistä harvemmille, sillä molemmilla epäiltyjen rikosten lukumäärä epäiltyä kohti on noussut vuodesta 2006.

Määrällisen eron lisäksi miesten ja naisten rikollisuus poikkeaa siten, että naisilla pahoinpitelyjen, rattijuopumusten ja vahingontekojen osuudet ovat miehiin verrattuna pieniä. Kuitenkin naisten osuus pahoinpitelyihin syylliseksi epäillyistä on noussut vuoden 1980 alle 10 prosentista noin 20 prosenttiin. Naisten tyypillisimpiä rikoksia ovat myymälävarkaudet ja –näpistyksset, petokset, kavallutukset ja väärennykset.

Alaikäisten ja nuorten, alle 21-vuotiaiden osuus epäillyistä on noin viidennes.

Valtaosa rikoksiin syylliseksi epäillyistä, 70,6 prosenttia oli epäiltynä vain yhdestä rikoslakirikoksesta vuonna 2018. Kahdesta rikoksesta oli epäiltynä 13,9 prosenttia. Yli kahdesta rikoksesta epäiltynä oli 15,5 prosenttia syylliseksi epäillyistä.

Kuvio 9. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt rikosten määrän mukaan 2018, %

Taulukoissa 7. ja 8. on esitetty rikoslakirikoksiin syylliseksi epäiltyjä ikäluokittain väestöön suhteutettuna. Törkeimmän rikoksen mukaan tarkasteltuna henkilö on epäiltynä vain kerran vuoden aikana. Taulukoiden perusteella rikokset keskittyvät entistä pienemmälle tekijäjoukolle.

Taulukko 7. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt törkeimmän rikoksen mukaan 2009-2018, osuus 1 000 väestössä olevaa kohti

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sukupuoli yhteensä	Yhteensä	35	33	33	31	30	28	27	25	23	23
	- 14	8	8	9	7	6	5	5	6	6	6
	15 - 17	61	62	64	55	52	49	47	43	44	43
	18 - 20	98	91	93	88	86	80	78	76	71	75
	21 - 24	78	71	72	67	66	62	61	57	54	56
Mies	Yhteensä	56	52	52	48	46	44	43	40	36	37
	- 14	11	11	12	10	9	8	8	8	9	8
	15 - 17	92	93	96	84	80	77	72	65	69	67
	18 - 20	149	139	139	131	129	119	118	115	110	115
	21 - 24	120	109	110	104	101	95	94	87	83	87
Nainen	Yhteensä	15	14	15	14	13	13	12	12	10	10
	- 14	5	5	5	4	4	3	3	3	3	3
	15 - 17	27	30	31	25	23	20	20	19	18	17
	18 - 20	45	42	45	44	42	39	37	34	31	34
	21 - 24	33	30	31	29	30	28	27	26	24	24

Taulukko 8. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäilty rikoksen mukaan 2009-2018, osuus 1 000 väestössä olevaa kohti

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sukupuoli yhteensä	Yhteensä	72	69	69	64	62	59	58	57	54	54
	- 14	14	13	14	11	10	9	8	8	9	9
	15 - 17	123	122	126	109	103	98	91	84	82	80
	18 - 20	217	208	214	201	198	185	185	180	199	178
	21 - 24	193	183	175	167	165	152	156	152	148	156
Mies	Yhteensä	120	115	115	106	102	97	95	92	89	88
	- 14	20	18	20	15	14	13	12	12	14	12
	15 - 17	200	194	202	177	167	161	149	134	134	128
	18 - 20	343	332	340	320	314	290	293	279	332	284
	21 - 24	307	290	279	268	261	241	250	239	234	246
Nainen	Yhteensä	26	25	26	24	24	23	23	22	20	21
	- 14	7	8	8	6	5	4	4	4	5	5
	15 - 17	44	46	47	39	37	33	31	31	28	29
	18 - 20	85	79	82	77	77	76	72	75	60	65
	21 - 24	73	71	67	62	64	60	58	60	58	61

Kaikista rikoksiin ja rikkomuksiin syylliseksi epäillyistä 6 prosenttia oli alkoholin vaikutuksen alaisena. Vuonna 2006 vastaava osuus oli 16 prosenttia. Läheskään kaikissa tapauksissa humalatilaa ei tutkita. Esimerkiksi automaattisen liikennevalvonnan yhteydessä humalatilaa ei seurata.

Rikoslakirikoksiin epäillyistä 14 prosenttia oli alkoholin vaikutuksen alaisena ja 10 prosenttia huumaavan aineen vaikutuksen alaisena. Alkoholin osuus päihteenä on laskenut ja huumaavien aineiden noussut. Vuonna 2006 alkoholin vaikutuksen alaisena oli 22 prosenttia ja huumaavien aineiden alaisena 4 prosenttia epäillyistä. Henkeen ja terveyteen kohdistuneisiin rikoksiin epäillyistä 38 prosenttia oli alkoholin vaikutuksen alaisena kun vuonna 2006 vastaava osuus oli 60 prosenttia.

2.3 Kansalaisuus ja syntyperä

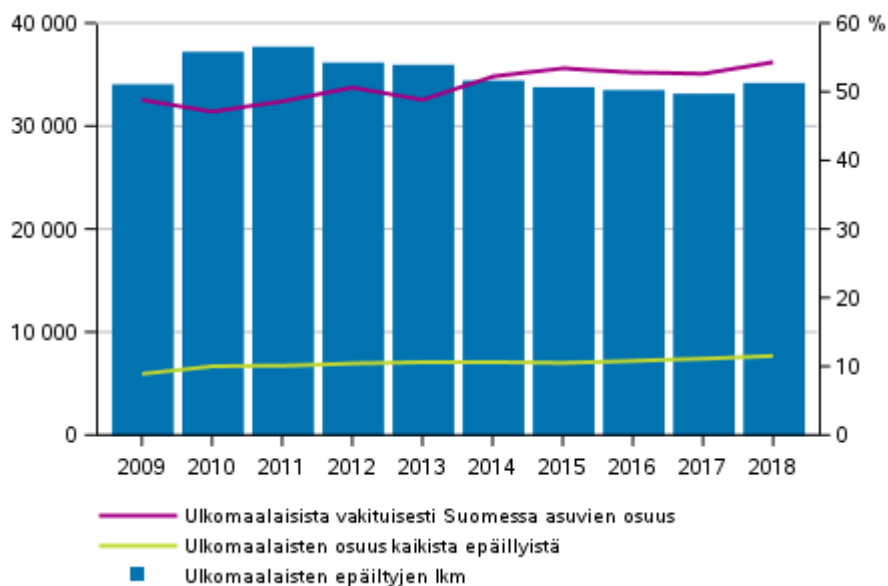
Ulkomaalaisten epäiltyjen määrä kasvussa

Vuonna 2018 rikoslakirikoksiin syylliseksi epäiltiin 34 200 ulkomaan kansalaista. Tämä on 1 000 (3 prosenttia) enemmän kuin vuonna 2017. Suomalaisten epäiltyjen määrä oli 1 200 (0,5 prosenttia) pienempi kuin edellisvuonna. Ulkomaalaisista epäillyistä 54,3 prosentilla oli vakituinen asuinpaikka Suomessa. Osuus on 1,7 prosenttiyksikköä suurempi kuin edellisvuonna.

Manner-Suomessa ulkomaalaisten osuus epäillyistä oli suurin Etelä-Karjalan maakunnassa. Siellä ulkomaalaisten osuus oli 21,5 prosenttia. Seuraavaksi suurimmat ulkomaalaisten osuudet olivat Uudellamaalla, 19,5 prosenttia ja Kymenlaaksossa 16,4 prosenttia.

Kaksoiskansalaiset, joilla toinen kansalaisuus on Suomi, tilastoidaan suomalaisiksi. Henkilön vakituinen asuinpaikka määräytyy henkilön kotikunnan perusteella. Turisteilla, turvapaikanhakijoilla ja muilla maassa tilapäisesti oleskelevilla ei ole kotikuntaa Suomessa. Tilastokeskus tilastoi epäiltyjen tietoja ainoastaan selvitettyiksi merkityistä rikoksista. Tilastoissa henkilö voi esiintyä epäiltynä useamman kerran vuoden aikana.

Kuvio 10. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäiltyjen ulkomaan kansalaisten lukumäärä, osuus epäillyistä sekä vakituisesti Suomessa asuvien osuus 2009–2018

Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyistä ulkomaisten kansalaisista suurimman ryhmän muodostivat virolaiset. Heitä oli 8 900, mikä on 6,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Muita maita, joiden kansalaisia oli epäiltynä yli tuhat, olivat Venäjä (4 800), Irak (3 100), Ruotsi (2 000), Romania (1 700) ja Somalia (1 100). Edellisvuoteen verrattuna esimerkiksi Irakilaisten määrä väheni 4,7 prosenttia ja somalialaisten 3,5 prosenttia. Ruotsalaisten määrä kasvoi 24,7 prosenttia ja romanialaisten 13,9 prosenttia.

Romanialaisista vain 16,5 prosenttia asui vakituisesti Suomessa. Myös venäläisistä epäillyistä alle puolet asui vakituisesti Suomessa. Heistä 34,8 prosentilla oli vakituinen asuinpaikka Suomessa. Virolaisista hieman yli puolet asui vakituisesti Suomessa. Somaleista 93,4 prosenttia ja irakilaista 64,2 prosenttia asui vakituisesti Suomessa.

Ulkomaalaisista epäillyistä 87,7 prosenttia oli miehiä. Suomalaisista epäillyistä 79,7 prosenttia oli miehiä. Ulkomaalaiset ovat myös hieman suomalaisia vanhempia. Ulkomaalaisista epäillyistä noin 11 prosenttia on alle 21-vuotiaita ja alle 30-vuotiaita on noin 43 prosenttia. Suomalaisista epäillyistä alle 21-vuotiaita on 19 prosenttia ja alle 30-vuotiaita 47 prosenttia.

Syntyperä

Rikoslakirikoksiin epäillyistä suomalaistaustaisia oli 254 200 (85,4 prosenttia). Suomalaistaustaisten osuus on kymmenessä vuodessa laskenut 4,1 prosenttiyksikköä. Suomalaistaustaisista epäillyistä noin 97 prosenttia on syntynyt Suomessa.

Ulkomaalaistaustaisia epäiltyjä oli yhteensä 30 700 (10,3 prosenttia). Ulkomaalaistaustaisista epäillyistä lähes 11 prosenttia on syntynyt Suomessa. Täällä syntyneiden osuus ulkomaalaistaustaisista epäillyistä on noussut kymmenessä vuodessa lähes 7 prosenttiyksikköä.

Itäeurooppalaistaustaisten epäiltyjen osuus ulkomaalaistaustaisista epäillyistä on kymmenessä vuodessa laskenut 26 prosentista 19 prosenttiin. Vastaavasti pohjoiseurooppalaistaustaisten osuus on noussut runsaasta 19 prosentista vajaaseen 26 prosenttiin. länsiaasialaistaustaisten osuus on noussut runsaasta 11 prosentista runsaaseen 15 prosenttiin.

Taulukko 9. Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäilty ulkomaalaistaustaiset taustamaanosan mukaan 2009-2018

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Yhteensä	23 571	25 541	27 450	27 974	27 373	28 448	29 094	29 244	28 904	30 735
Pohjois-Afrikka	958	1 198	1 233	1 163	968	1 048	1 054	999	1 104	1 023
Saharan eteläpuolinen Afrikka	3 348	3 533	3 779	3 452	3 748	4 360	4 615	4 577	3 983	4 111
Amerikka	477	505	504	505	457	515	518	555	554	478
Itä-Aasia	302	188	400	328	194	238	212	195	160	185
Länsi-Aasia	2 678	2 757	2 971	3 057	3 218	3 419	3 613	3 733	4 065	4 680
Kaakkois-Aasia ja Oseania	987	905	937	1 055	1 146	1 037	961	1 130	913	963
Itä-Eurooppa	6 129	5 955	6 316	6 372	5 924	5 944	6 035	5 835	5 946	5 873
Pohjois-Eurooppa	4 559	6 122	6 747	7 216	7 144	7 138	7 240	7 152	7 116	7 907
Etelä-Eurooppa	1 681	1 548	1 507	1 542	1 493	1 531	1 542	1 397	1 394	1 384
Länsi-Eurooppa	370	384	348	306	331	233	278	262	248	242
Tuntematon	219	312	465	511	591	710	806	1 134	1 042	1 359

Syntyperältään tuntemattomia oli 12 700 (4,3 prosenttia). Tuntemattomien osuus on pysynyt suurin piirtein samana, mutta lukumäärä on vähentynyt.

Suomen väestöstä ulkomaalaistaustaisia oli vuonna 2017 yhteensä 7 prosenttia.

Suomalaistaustaiseksi lasketaan henkilö, jonka toinen tai molemmat vanhemmat ovat syntyneet Suomessa. Henkilö on ulkomaalaistaustainen, jos hänen molemmat vanhempansa ovat syntyneet ulkomailla. Syntyperätietoa ei ole saada turisteilta tai muilta Suomen väestöön kuulumattomilta.

2.4 Epäiltyjen taustat

Rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyistä noin 24 prosenttia kuului väestön alimpaan tulodesiiliin käytettävissä olevien rahatulojen mukaan tarkasteltuna. Yli puolet epäillyistä kuuluu kolmeen alimpaan tulodesiiliin. Näihin alimpiin tulodesiileihin kuuluvien osuus on kymmenessä vuodessa noussut 50,5 prosentista 56,1 prosenttiin.

Naisepäillyt ovat hieman miehiä parempituloisia. Heistä kolmeen alimpaan tulodesiiliin kuului vuonna 2018 yhteensä 46,1 prosenttia kun miehillä vastaava luku oli 58,5 prosenttia.

Suhteellisesti eniten ylimpään tulokymmenykseen kuuluvia epäiltyjä oli liikenne rikoksiin ja –rikkomuksiin sekä työrikoksiin ja veropetoksiin syylliseksi epäillyissä.

Pääasiallisen toiminnan mukaan tarkasteltuna epäillyistä työttömänä oli 26 prosenttia kun väestöstä työttömiä oli alle 6 prosenttia. Epäillyistä työllisiä oli 28 prosenttia kun väestöstä vajaat 48 prosenttia oli työllisiä.

Epäillyistä yli puolella ei ole perusasteen jälkeistä tutkintoa. Alempi tai ylempi korkeakoulututkinto tai tohtorin tutkinto oli vain runsaalla 5 prosentilla epäillyistä.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäilty kansalaisuuden ja iän mukaan vuosina 2017 ja 2018, ikä- ja sukupuolivakioitu ja suhteutettu väestön 1 000 kohden

		Yhteensä	Suomi	Ulkomaat	Irak	Somalia	Romania	Viro	Ruotsi	Venäjä
Yhteensä	Rikoslakirikokset	35,98	35,71	41,83	70,07	66,56	48,79	56,97	80,75	42,14
	Omaisuusrikokset	8,81	8,74	11,18	18,67	20,71	15,56	14,77	26,26	12,42
	Varkausrikokset	3,89	3,86	5,36	8,76	11,69	6,79	7,11	10,88	5,61
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	3,61	3,52	5,40	12,64	11,55	6,80	5,35	8,01	4,24
	Pahoinpitelyt	3,27	3,17	5,10	12,33	11,24	6,45	4,97	7,32	3,86
	Seksuaalirikokset	0,27	0,23	0,87	2,95	1,65	-	0,38	0,76	0,31
	Huumausainerikokset yhteensä	3,06	3,07	2,97	3,80	9,25	-	4,18	8,11	2,98
0-14	Rikoslakirikokset	1,23	1,19	2,03	3,06	3,39	2,40	2,72	2,86	1,54
	Omaisuusrikokset	0,74	0,72	1,18	1,49	1,48	-	1,73	2,07	1,08
	Varkausrikokset	0,48	0,47	0,81	0,77	0,95	-	1,13	-	0,82
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,21	0,20	0,48	1,00	1,43	-	0,54	-	0,24
	Pahoinpitelyt	0,20	0,19	0,47	1,00	1,43	-	0,54	-	-
	Seksuaalirikokset	0,01	0,01	0,04	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,03	0,03	0,03	-	-	-	-	-	-
15-24	Rikoslakirikokset	10,59	10,52	12,11	19,28	18,21	19,06	17,22	28,81	10,48
	Omaisuusrikokset	2,50	2,46	3,19	5,44	5,76	5,96	4,76	9,62	3,07
	Varkausrikokset	1,08	1,06	1,53	3,11	2,96	2,99	2,25	4,12	1,47
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,97	0,94	1,77	3,75	2,63	3,82	1,83	2,70	1,11
	Pahoinpitelyt	0,90	0,86	1,71	3,70	2,53	3,82	1,75	2,48	1,04
	Seksuaalirikokset	0,10	0,08	0,43	1,33	0,88	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	1,22	1,21	1,37	1,65	2,75	-	2,12	2,45	1,23
25-34	Rikoslakirikokset	9,08	9,04	9,45	17,13	21,18	10,38	15,10	22,09	10,31
	Omaisuusrikokset	2,38	2,42	2,14	4,13	6,37	2,18	3,20	6,72	2,64
	Varkausrikokset	0,99	1,00	0,88	1,43	3,67	1,01	1,30	2,50	1,08
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,93	0,90	1,18	2,91	3,62	1,13	1,16	2,28	0,95
	Pahoinpitelyt	0,85	0,82	1,12	2,84	3,48	0,99	1,05	2,17	0,90
	Seksuaalirikokset	0,06	0,05	0,17	0,52	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	1,07	1,10	0,81	1,10	2,66	-	1,32	3,35	1,04
35-44	Rikoslakirikokset	6,55	6,52	6,93	12,21	15,30	6,16	9,39	11,53	7,45
	Omaisuusrikokset	1,59	1,59	1,60	3,10	5,02	1,26	1,98	3,73	1,80
	Varkausrikokset	0,66	0,67	0,65	0,94	2,85	-	0,80	1,57	0,79
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,71	0,70	0,89	1,78	2,61	0,77	0,94	1,26	0,82
	Pahoinpitelyt	0,65	0,63	0,83	1,71	2,54	0,67	0,88	1,15	0,72
	Seksuaalirikokset	0,04	0,03	0,09	0,35	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,54	0,54	0,43	0,65	2,19	-	0,40	1,27	0,52

		Yhteensä	Suomi	Ulkomaat	Irak	Somalia	Romania	Viro	Ruotsi	Venäjä
45-54	Rikoslakirikokset	4,39	4,34	5,48	9,41	7,28	4,17	6,50	8,64	5,46
	Omaisuusrikokset	0,92	0,89	1,38	2,18	1,78	1,59	1,39	2,86	1,59
	Varkausrikokset	0,37	0,35	0,67	0,94	-	-	0,70	1,21	0,70
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,48	0,47	0,64	2,21	-	-	0,55	0,79	0,57
	Pahoinpitelyt	0,43	0,43	0,60	2,09	-	-	0,48	0,61	0,54
	Seksuaalirikokset	0,03	0,03	0,07	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,16	0,15	0,20	-	1,65	-	0,17	0,59	-
55-64	Rikoslakirikokset	2,57	2,53	3,65	5,24	-	6,62	3,99	4,67	3,65
	Omaisuusrikokset	0,45	0,43	0,95	-	-	-	0,94	0,98	0,97
	Varkausrikokset	0,18	0,18	0,42	-	-	-	0,51	-	0,21
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,21	0,21	0,31	-	-	-	0,33	-	0,34
	Pahoinpitelyt	0,17	0,17	0,26	-	-	-	0,27	-	0,26
	Seksuaalirikokset	0,02	0,02	0,04	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,04	0,04	0,09	-	-	-	-	-	-
65-	Rikoslakirikokset	1,57	1,57	2,18	-	-	-	2,05	2,15	3,25
	Omaisuusrikokset	0,23	0,23	0,74	-	-	-	0,77	-	1,27
	Varkausrikokset	0,13	0,13	0,40	-	-	-	-	-	0,54
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,10	0,10	0,13	-	-	-	-	-	-
	Pahoinpitelyt	0,07	0,07	0,11	-	-	-	-	-	-
	Seksuaalirikokset	0,01	0,01	-	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,00	0,00	-	-	-	-	-	-	-

Liitetaulukko 2. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäillyt miehet kansalaisuuden ja iän mukaan vuosina 2017 ja 2018, ikä- ja sukupuolivakioitu ja suhteutettu väestön 1 000 kohden

		Yhteensä	Suomi	Ulkomaat	Irak	Somalia	Romania	Viro	Ruotsi	Venäjä
Yhteensä	Rikoslakirikokset	28,84	28,53	34,34	60,28	59,51	39,37	47,44	64,18	33,38
	Omaisuusrikokset	6,65	6,60	8,15	13,51	19,15	9,77	11,40	19,74	8,64
	Varkausrikokset	2,76	2,75	3,65	5,55	10,90	5,53	5,35	7,80	3,76
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	2,89	2,80	4,34	10,70	8,58	6,19	4,37	6,04	3,37
	Pahoinpitelyt	2,63	2,54	4,11	10,39	8,30	6,02	4,06	5,62	3,03
	Seksuaalirikokset	0,27	0,23	0,87	2,95	1,65	-	0,38	0,76	0,31
	Huumausainerikokset yhteensä	2,61	2,61	2,66	3,77	8,97	-	3,73	6,45	2,45
0-14	Rikoslakirikokset	0,93	0,90	1,51	2,47	2,09	2,26	2,09	2,24	1,22
	Omaisuusrikokset	0,53	0,52	0,82	1,11	1,09	-	1,25	-	0,79
	Varkausrikokset	0,30	0,30	0,50	0,45	0,73	-	0,72	-	0,55
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,18	0,17	0,39	0,88	0,82	-	0,44	-	-
	Pahoinpitelyt	0,17	0,16	0,38	0,88	0,82	-	0,44	-	-
	Seksuaalirikokset	0,01	0,01	0,04	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,02	0,02	0,03	-	-	-	-	-	-
15-24	Rikoslakirikokset	8,63	8,54	10,56	17,19	16,14	16,52	14,77	25,00	8,63
	Omaisuusrikokset	1,93	1,89	2,61	3,85	5,21	4,69	3,98	8,15	2,36
	Varkausrikokset	0,78	0,76	1,18	1,85	2,74	-	1,86	3,63	1,09
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,76	0,73	1,49	3,48	1,93	3,57	1,53	2,09	0,79
	Pahoinpitelyt	0,71	0,67	1,44	3,43	1,83	3,57	1,46	1,87	0,72
	Seksuaalirikokset	0,10	0,08	0,43	1,33	0,88	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	1,02	1,01	1,22	1,65	2,71	-	1,82	2,20	0,96
25-34	Rikoslakirikokset	7,31	7,22	8,11	15,23	19,77	8,93	12,89	17,09	8,75
	Omaisuusrikokset	1,82	1,84	1,71	3,15	6,14	1,53	2,67	4,72	2,08
	Varkausrikokset	0,73	0,74	0,66	1,00	3,56	0,86	1,05	1,44	0,86
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,74	0,71	0,98	2,62	3,05	0,98	0,99	1,78	0,81
	Pahoinpitelyt	0,68	0,65	0,93	2,55	2,94	0,92	0,90	1,73	0,77
	Seksuaalirikokset	0,06	0,05	0,17	0,52	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,92	0,94	0,74	1,07	2,58	-	1,19	2,60	0,90
35-44	Rikoslakirikokset	5,27	5,24	5,57	10,26	13,17	5,00	7,68	9,26	5,56
	Omaisuusrikokset	1,23	1,24	1,17	2,24	4,63	0,94	1,42	2,80	1,16
	Varkausrikokset	0,50	0,51	0,45	0,58	2,61	-	0,59	1,11	0,52
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,57	0,56	0,67	1,55	1,66	-	0,74	0,97	0,64
	Pahoinpitelyt	0,52	0,51	0,62	1,48	1,59	-	0,69	0,86	0,56
	Seksuaalirikokset	0,04	0,03	0,09	0,35	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,48	0,48	0,40	0,65	2,03	-	0,39	1,04	0,47
45-54	Rikoslakirikokset	3,43	3,39	4,17	7,55	7,14	3,63	5,14	5,54	3,78
	Omaisuusrikokset	0,67	0,65	0,90	1,53	1,78	-	1,03	1,51	0,95
	Varkausrikokset	0,26	0,25	0,43	-	-	-	0,54	0,60	0,40
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,39	0,38	0,47	1,65	-	-	0,39	0,52	0,45
	Pahoinpitelyt	0,35	0,35	0,45	1,53	-	-	0,35	0,48	0,43
	Seksuaalirikokset	0,03	0,03	0,07	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,14	0,13	0,17	-	1,65	-	0,16	-	-

		Yhteensä	Suomi	Ulkomaat	Irak	Somalia	Romania	Viro	Ruotsi	Venäjä
55-64	Rikoslakirikokset	2,03	2,00	2,83	3,84	-	-	3,21	3,65	2,97
	Omaisuusrikokset	0,32	0,31	0,56	-	-	-	0,57	0,75	0,62
	Varkausrikokset	0,12	0,12	0,22	-	-	-	0,27	-	-
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,17	0,17	0,25	-	-	-	0,28	-	0,30
	Pahoinpitelyt	0,14	0,14	0,21	-	-	-	0,22	-	0,22
	Seksuaalirikokset	0,02	0,02	-	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,03	0,03	0,06	-	-	-	-	-	-
65-	Rikoslakirikokset	1,24	1,24	1,59	-	-	-	1,66	1,40	2,47
	Omaisuusrikokset	0,15	0,15	0,38	-	-	-	-	-	0,68
	Varkausrikokset	0,07	0,07	0,21	-	-	-	-	-	-
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,08	0,08	-	-	-	-	-	-	-
	Pahoinpitelyt	0,06	0,06	-	-	-	-	-	-	-
	Seksuaalirikokset	0,01	0,01	-	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,00	0,00	-	-	-	-	-	-	-

Liitetaulukko 3. Eräisiin rikoksiin syylliseksi epäillyt naiset kansalaisuuden ja iän mukaan vuosina 2017 ja 2018, ikä- ja sukupuolivakioitu ja suhteutettu väestön 1 000 kohden

		Yhteensä	Suomi	Ulkomaat	Irak	Somalia	Romania	Viro	Ruotsi	Venäjä
Yhteensä	Rikoslakirikokset	7,14	7,18	7,49	9,79	7,05	9,42	9,53	16,57	8,76
	Omaisuusrikokset	2,16	2,14	3,03	5,16	1,56	5,79	3,37	6,52	3,78
	Varkausrikokset	1,13	1,11	1,71	3,21	0,79	-	1,76	3,08	1,85
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,72	0,72	1,06	1,94	2,97	-	0,98	1,97	0,87
	Pahoinpitelyt	0,64	0,63	0,99	1,94	2,94	-	0,91	1,70	0,83
	Seksuaalirikokset	0,00	0,00	-	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,45	0,46	0,31	-	-	-	0,45	1,66	0,53
0-14	Rikoslakirikokset	0,30	0,29	0,52	0,59	1,30	-	0,63	-	0,32
	Omaisuusrikokset	0,21	0,20	0,36	0,38	-	-	0,48	-	0,29
	Varkausrikokset	0,18	0,17	0,31	0,32	-	-	0,41	-	0,27
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,03	0,03	0,09	-	0,61	-	0,10	-	-
	Pahoinpitelyt	0,03	0,03	0,09	-	0,61	-	0,10	-	-
	Seksuaalirikokset	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,01	0,01	-	-	-	-	-	-	-
15-24	Rikoslakirikokset	1,96	1,98	1,55	2,09	2,07	-	2,45	3,81	1,85
	Omaisuusrikokset	0,57	0,57	0,58	1,59	0,55	-	0,78	1,47	0,71
	Varkausrikokset	0,30	0,30	0,35	1,26	-	-	0,39	-	0,38
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,21	0,21	0,28	-	0,70	-	0,30	-	0,32
	Pahoinpitelyt	0,19	0,19	0,27	-	0,70	-	0,29	-	0,32
	Seksuaalirikokset	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,20	0,20	0,15	-	-	-	0,30	-	0,27
25-34	Rikoslakirikokset	1,77	1,82	1,34	1,90	1,41	1,45	2,21	5,00	1,56
	Omaisuusrikokset	0,56	0,58	0,43	0,98	-	-	0,53	2,00	0,56
	Varkausrikokset	0,26	0,26	0,22	0,43	-	-	0,25	1,06	0,22
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,19	0,19	0,20	-	0,57	-	0,17	-	0,14
	Pahoinpitelyt	0,17	0,17	0,19	-	0,54	-	0,15	-	0,13
	Seksuaalirikokset	0,00	0,00	-	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,15	0,16	0,07	-	-	-	0,13	0,75	0,14
35-44	Rikoslakirikokset	1,28	1,28	1,36	1,95	2,13	1,16	1,71	2,27	1,89
	Omaisuusrikokset	0,36	0,35	0,43	0,86	-	-	0,56	0,93	0,64
	Varkausrikokset	0,16	0,16	0,20	-	-	-	0,21	-	0,27
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,14	0,14	0,22	-	0,95	-	0,20	-	0,18
	Pahoinpitelyt	0,13	0,12	0,21	-	0,95	-	0,19	-	0,16
	Seksuaalirikokset	0,00	0,00	-	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,06	0,06	0,03	-	-	-	-	-	-
45-54	Rikoslakirikokset	0,96	0,95	1,31	1,86	-	-	1,36	3,10	1,68
	Omaisuusrikokset	0,25	0,24	0,48	-	-	-	0,36	1,35	0,64
	Varkausrikokset	0,11	0,10	0,24	-	-	-	0,16	-	0,30
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,09	0,09	0,17	-	-	-	0,16	-	-
	Pahoinpitelyt	0,08	0,08	0,15	-	-	-	0,13	-	-
	Seksuaalirikokset	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,02	0,02	0,03	-	-	-	-	-	-

		Yhteensä	Suomi	Ulkomaat	Irak	Somalia	Romania	Viro	Ruotsi	Venäjä
55-64	Rikoslakirikokset	0,54	0,53	0,82	-	-	-	0,78	1,02	0,68
	Omaisuusrikokset	0,13	0,12	0,39	-	-	-	0,37	-	0,35
	Varkausrikokset	0,06	0,06	0,20	-	-	-	0,24	-	-
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,04	0,04	0,06	-	-	-	-	-	-
	Pahoinpitelyt	0,03	0,03	0,05	-	-	-	-	-	-
	Seksuaalirikokset	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,01	0,01	-	-	-	-	-	-	-
65-	Rikoslakirikokset	0,33	0,33	0,59	-	-	-	-	0,75	0,78
	Omaisuusrikokset	0,08	0,08	0,36	-	-	-	-	-	0,59
	Varkausrikokset	0,06	0,06	0,19	-	-	-	-	-	0,30
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	0,02	0,02	-	-	-	-	-	-	-
	Pahoinpitelyt	0,01	0,01	-	-	-	-	-	-	-
	Seksuaalirikokset	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Huumausainerikokset yhteensä	0,00	0,00	-	-	-	-	-	-	-

Laatuseloste: Rikos- ja pakkokeinotilasto

1. Tilastotietojen relevanssi

Rikos- ja pakkokeinotilasto keskittyy rikollisuutta koskevien alueellisten jakaumien sekä poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen käyttämien pakkokeinojen kuvaamiseen.

Pakkokeinojen osalta alueluokituksena on poliisilaitos, rikosten osalta kunta.

Rikosten osalta tilastossa kuvataan poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleita rikoksia. Tilastossa kuvataan ilmoitettujen rikosten lukumäärien lisäksi myös selvitettyjen rikosten määrä sekä selvitettyihin rikoksiin syylliseksi epäiltyjen määrä. Syylliseksi epäillyistä kerrotaan ikä, sukupuoli, kansalaisuus sekä joitain sosioekonomisia taustatekijöitä. Tilasto sisältää tietoja myös joidenkin rikosten uhreista sekä perheväkivallasta.

Tilastolla kuvataan vain rikoksia, joista on tehty rikosilmoitus, sakkomääräys, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista jää piiloon, toisin sanoen ne eivät tule tietoon tai niitä ei rikoksina ilmoiteta. Tilastoitujen rikosten määrään vaikuttavat esimerkiksi muutokset valvonnassa, lainsäädännössä sekä kansalaisten halukkuudessa ilmoittaa rikoksista poliisille.

Tilasto kuvaa rikoksia, jotka ovat tulleet tietoon tilastokauden aikana. Rikos voi olla tapahtunut aiemminkin. Selvitetty rikokset tilastoidaan rikoksen selvitysvuoden mukaan, vaikka rikos olisi tullut tietoon aiemmin.

Rikoksella tarkoitetaan tekoa, josta lainsäädännössä on säädetty rangaistus. Poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tehtävänä on tutkia rikos, suorittaa esitutkinta ja jättää selvitetty rikos syyttäjän harkintaan. Lievemmissä tapauksissa laissa säädetyn perusteiden mukaan rikos jättää ilmoittamatta syyttäjälle.

Rikos kirjataan tehdyksi rikoksen tekopaikan mukaan.

Pääsääntönä on, että henkilö esitetään tilastossa yhtä monta kertaa kuin häntä epäillään rikoksesta (henkilöiden bruttomäärä). Tilastoyksikkönä on käytetty rikosta. Mikäli useita henkilöitä on yhdessä ryhtynyt samaan rikokseen, rikosten lukumääräksi on merkitty yksi.

Lukuihin sisältyvät rikoksen yritykset, poikkeuksena erillisenä ryhmänä esitettävät tapon, murhan ja surman yritykset sekä tuhotyön yritykset. Avunanto ja yllytys rikokseen esitetään sen rikoksen nimikkeellä, johon osallisuudesta on kysymys.

Tilasto sisältää myös tietoja kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta sekä eräistä poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen suorittamista tehtävistä kuten itsemurhien, hirvieläinkolarien, palonsyiden yms. tutkimuksista. Nämä luvut kuvaavat poliisin tehtäviä, eivätkä siten ole suoraan tulkittavissa esimerkiksi itsemurhien määräksi. Itsemurhien määrää kuvataan Tilastokeskuksen kuolemansyyt-tilastossa osoitteessa <http://www.tilastokeskus.fi/til/ksyyt/index.html>

Pakkokeinot

Tilasto sisältää tiedot pakkokeinolakiperusteisista pakkokeinoista. Niillä pyritään poikkeuksetta rikoksen selvittämiseen. Lisäksi tilasto sisältää ns. poliisilakiperusteiset kiinniotot, niillä taas pyritään suojaamaan kohteena olevaa henkilöä itseään tai estämään kohtuuton häiriön tai vahingon aiheuttaminen.

Poliisilakiperusteisen kiinnioton kohteeksi joutuneista henkilöistä käytetään usein nimitystä 'päihtyneenä säilöönnotetut', joita heistä on valtaosa. Poliisilakiperusteista kiinniottoa ei ole kuitenkaan rajattu pelkästään päihtyneisiin.

Lisäksi tilasto sisältää ulkomaalaislakiperusteisia pakkokeinoja, joista esimerkkinä voidaan mainita 'ulkomaalaisen säilöönnotto'. Osan pakkokeinoista voi päättää poliisi itse, osa edellyttää tuomioistuimen päätöstä. Tilastossa pakkokeinot, joiden lyhenne päättyy O -kirjaimen, ovat tuomioistuimen hyväksymiä. Lähestymiskielloista mukana ovat sekä poliisin määräämät väliaikaiset lähestymiskiellot että käräjäoikeuden määräämät lähestymiskiellot.

Tilasto ei sisällä tietoja telekuuntelusta, televalvonnasta eikä teknisestä tarkkailusta pakkokeinona. Tilasto ei myöskään sisällä tietoja liiketoimintakielloista. Liiketoimintakielloista on saatavissa tietoa Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset –tilastosta osoitteesta <http://www.tilastokeskus.fi/til/syyttr/index.html>.

Tilasto kuvaa pakkokeinoja, joita on käytetty kalenterivuoden aikana. Niiden taustalla oleva rikos on voinut tapahtua aiemmin.

Pakkokeinoissa voi olla useampia yleisperusteita, mutta tilastossa ja tietokantataulukoissa esitetään vain yksi peruste pakkokeinoa kohden. Tähän ratkaisuun on päädytty tulkinnan helpottamiseksi ja koska tilastossa kuvataan pakkokeinon kohteiksi joutuneita henkilöitä.

Pääasiallisen toiminnan käsite kuvaa henkilön taloudellisen toiminnan laatua. Tässä tilastossa pääasiallinen toiminta on ryhmitelty seuraavasti:

- työlliset
- työttömät
- 0–14 -vuotiaat
- koululainen, opiskelija
- eläkeläiset, työttömyyseläkeläiset
- muut työvoiman ulkopuolella olevat
- tuntematon

Luokitus perustuu tietoihin henkilön toiminnasta vuoden viimeisellä viikolla. Tiedot pääasiallisesta toiminnasta perustuvat eri rekistereistä saatuihin tietoihin. 0–14-vuotiaat kuuluvat ryhmään 'opiskelija, koululainen'. Tieto kuvaa henkilön toimintaa tilastovuotta edeltävänä vuonna.

Koulutusaste on tässä tilastossa ryhmitelty seuraavasti:

- vain perusasteen tutkinto
- toinen aste
- alin korkea-aste
- alempi korkeakouluaste
- ylempi korkeakouluaste ja tutkijakoulutus
- tuntematon

Tiedot henkilön koulutuksesta saadaan Tilastokeskuksen tutkintorekisteristä. Käytetyt tiedot ovat tilastovuotta edeltävältä vuodelta.

Sosioekonomisen aseman muodostaminen henkilölle perustuu tietoihin henkilön pääasiallisesta toiminnasta, ammatista, ammattiasemasta sekä toimialasta. Sosioekonominen asema on tässä tilastossa ryhmitelty seuraavasti:

- yrittäjät
- ylemmät toimihenkilöt
- alemmat toimihenkilöt
- työntekijät
- opiskelijat
- eläkeläiset
- muut
- tuntematon

7–15-vuotiaat on sijoitettu ryhmään 'opiskelijat' ja 0–6-vuotiaat ryhmään 'muut'. Luokkaan 'muut' kuuluvat pitkäaikaistyöttömät ja muualla luokittelemattomat.

Käytettävissä olevat tulot: Käytettävissä olevat tulot = palkkatulot + yrittäjätulot + omaisuustulot + saadut tulonsiirrot - maksetut tulonsiirrot. Käytetyt tiedot ovat vuodelta 2016 ja niiden kuvaamiseen käytetään väestön tulodesiilejä.

Syntyperä: Henkilö on suomalaista syntyperää, jos vähintään hänen toinen vanhempansa on syntynyt Suomessa. Ulkomaista syntyperää ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Lisäksi luokittelussa on henkilön syntymämaa: Suomessa tai ulkomailla.

Pääasiallisen toiminnan, koulutusasteen, sosioekonomisen aseman ja valtionveronalaisten tulojen ryhmään 'tuntematon' kuuluvat myös sellaiset henkilöt, joilla ei ole suomalaista henkilötunnusta. Tällaisia henkilöitä ovat Suomessa rekisteröityyn väestöön kuulumattomat, kuten turistit ja muut Suomessa väliaikaisesti vierailevat.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto on saatu poliisin käytössä olevasta automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvasta rikosilmoitusjärjestelmästä, josta tässä yhteydessä käytetään lyhennettä PATJA.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastokeskukseen toimitettu neljännesvuosiaineisto tarkentuu tilastovuoden aikana poliisin tutkinnan edetessä. Vuosiaineistosta tilastovuotta seuraavan vuoden maaliskuussa poimittavat tiedot poikkeavat jossain määrin neljännesaineiston tiedoista.

Tilastossa ovat kaikki edellä mainitut poliisin määräämät pakkokeinot ja kaikki poliisin tuomioistuimen päätettäväksi jättämät pakkokeinot. Suhteellisen harvinaiset tapaukset, joissa tuomioistuin ei ole hyväksynyt pakkokeinoja tai on muuttanut sitä, eivät välttämättä näy tilastossa.

Nykyiset tilastot kuvaavat hyvin rikollisuutta ja sen muutoksia. Tilastokeskuksessa on analysoitu rikosilmoitusaineistosta tapausten selosteosat vuoden 1998 väkisinmakaamisten ja törkeiden pahoinpitelyjen sekä vuoden 2007 lapsen seksuaalisten hyväksikäyttöjen ja törkeiden ryöstöjen osalta. Selosteet olivat laadultaan hyviä. Rikosten lukumäärätiedot ja rikoksista rekisteriin kirjatut tiedot olivat selosteiden kanssa yhtäpitäviä. PATJA-järjestelmään kirjattavat tiedot osoittautuivat luotettaviksi. Tilastojen perusaineistona PATJA-järjestelmää voidaan pitää hyvänä.

Väärennysrikoksiin syylliseksi epäiltyjen määrä oli poikkeuksellisen suuri vuonna 2007. Tämä johtuu Imatralla ilmi tulleesta rikossarjasta.

Vuonna 2010 Pohjanmaalla raiskausrikosten lisääntyminen johtui yhteen rikosilmoitukseen kirjatusta usean osateon käsittävistä tapahtumasarjasta.

Lievät pahoinpitelyt siirtyivät vuoden 2011 alusta virallisen syytteen alaisiksi silloin, kun ne kohdistuvat alaikäiseen, tekijälle läheiseen henkilöön tai henkilöön, joka suorittaa työtehtäviään. Tähän asti rankaiseminen lievästä pahoinpitelystä on edellyttänyt, että uhri vaatii tekijälle rangaistusta. Jatkossa esitutkinnan käynnistäminen ja tekijän saattaminen vastuuseen eivät ole enää riippuvaista uhrin tahdosta.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tietoon tullutta rikollisuutta kuvaavat neljännesvuosiaineistot poimitaan poliisin PATJA-järjestelmästä kaksi kuukautta neljänneksen päättymisen jälkeen ja tiedot valmistuvat tilastokautta seuraavan kolmen kuukauden kuluessa.

Tietoon tullut rikollisuus vuositilaston perusaineisto poimitaan poliisin PATJA-järjestelmästä tilastovuotta seuraavan maaliskuun puolivälissä. Tulokset valmistuvat toukokuun aikana.

Pakkokeinojen aineisto poimitaan poliisin PATJA-järjestelmästä tilastovuotta seuraavan helmikuun alussa. Tulokset valmistuvat helmi-maaliskuun aikana.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Tietoon tullut rikollisuus –vuositilasto julkaistaan toukokuun loppuun mennessä.

Tietoon tullut rikollisuus –neljännesvuositilasto julkaistaan 4 kertaa vuodessa tilastokautta seuraavan kolmen kuukauden kuluessa.

Pakkokeinojen tilasto julkaistaan vuosittain helmi–maaliskuussa.

Perheväkivaltatilasto perustuu rikostilaston vuosiaineistoon sekä väestötilastoihin. Tilasto julkaistaan touko–kesäkuussa.

Tarkempia tietoja rikos- ja pakkokeinotilastosta löytyy tilaston www-sivuilta. Lisätietoja voi pyytää myös Tilastokirjaston tietopalvelusta sekä oikeustilastojen asiantuntijoilta. Mahdollisuudesta saada tilastoaineistoja tutkimuskäyttöön voi tiedustella Tilastokeskuksen tutkijapalvelusta.

Tietoja poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleista rikoksista sekä pakkokeinoista on Tilastokeskuksen maksuttomassa StatFin-tilastopalvelussa osoitteessa http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_oik_rpk/?tablelist=true.

Rikos- ja pakkokeinotilaston www-sivut: <http://www.tilastokeskus.fi/til/rpk/index.html>

Tilastokirjaston tietopalvelu: <http://www.tilastokeskus.fi/tup/tilastokirjasto/info.html>

Oikeustilastojen yhteydenottolomake: <http://www.stat.fi/til/rpk/yht.html>

Poliisin tietoon tullut rikollisuus –tilasto ja pakkokeinot –tilasto yhdistettiin maaliskuussa 2015. Tätä aiemmin julkaistut tiedot löytyvät tilastojen vanhoilta kotisivuilta. Poliisin tietoon tullut rikollisuus -tilaston www-sivut: <http://www.tilastokeskus.fi/til/polrik/index.html> ja Pakkokeinot-tilaston www-sivut: <http://tilastokeskus.fi/til/pkei/index.html>

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastoissa käytetään julkaisuhetkenä voimassa olevaa alueluokitusta. Taulukoissa, joissa esitetään muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan, aikaisempien vuosien luvut on muutettu vastaamaan uusinta alueluokitusta, jotta tilastot olisivat vertailukelpoisia.

Pakkokeinoissa alueluokituksena käytetään julkistamishetkellä voimassa olevaa poliisilaitosluokitusta. Poliisilaitosten määrä väheni vuoden 2009 alusta 90:stä 24:ään. Vuodesta 2009 lähtien tiedot esitetään uuden poliisilaitosjaon mukaisesti. Tilastokeskuksen StatFin-tilastopalveluun jäivät lisäksi vuodet 2004–2008 aikaisempien poliisilaitosten mukaisesti tehtyinä. Vuonna 2014 poliisilaitosten määrä laski 12:sta ja vuoden 2013 pakkokeinot on tilastoitu uudella poliisilaitosjaolla.

Lainmuutokset vaikeuttavat vertailua eri vuosien ja eri rikostyyppien välillä.

Tilastoilla kuvataan yksittäisten rikosten määriä. Suuret rikossarjat saattavat paljastuessaan aiheuttaa kymmenien, joissain tapauksissa jopa tuhansien rikosten lisäyksen tilastossa. Seuraavana vuonna luvut useimmiten palaavat entiselleen. Ongelma korostuu, kun tehdään suhteellisen harvinaisista rikoksista alueellisia vertailuja rikollisuuskehityksestä.

Rikosten määrän laskentaperusteissa tapahtuvat muutokset vaikeuttavat rikosten määrän vertailtavuutta eri vuosina. Kun esimerkiksi petosten lukumäärän laskentaperuste muuttui 1991, niin muutos ei vaikuttanut pelkästään petosten määrään, vaan myös rikosten kokonaislukumäärän vertailtavuus edellisiin vuosiin vaikeutui.

Tilastoitujen rikosten määriin vaikuttavat esimerkiksi muutokset poliisin valvonnassa, lainsäädännössä sekä kansalaisten halukkuudessa ilmoittaa rikoksista poliisille.

Suomen virallisessa tilastossa (sarja XXIII, uusi sarja Oikeus) on julkaistu Poliisin tietoon tullut rikollisuus -tilastoa vuodesta 1927 lähtien. Tietojen saanti perustuu valtioneuvoston päätökseen 11.12.1926 (nro 321/1926), jolla poliisipiirit on määrätty antamaan oikeustilastoja varten tiedot tietoon tulleista rikoksista. Sisäasiainministeriö ja Tilastokeskus ovat sopineet tiedonkeruun ja tietosisällön myöhemmistä muutoksista. Kaudelle 1971–1979 sisäasiainministeriö on antanut ohjeet Poliisin käskylehdessä nro 2/1971 ja vuodesta 1980 lähtien kiertokirjeessä 7.12.1979 nro 4616/402/79. Vuodelle 1991 ohjeet on annettu kirjeessä 15.3.1991 nro 900/69/91 ja vuodesta 1992 alkaen 31.1.1992 päivätyssä kirjeessä. Myös vuosina 1938, 1945 ja 1951 on tehty muutoksia, joilla on ollut huomattava vaikutus tilaston sisältöön.

Vuodesta 1954 lähtien Poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tullut rikollisuus-tilaston yhteydessä on julkaistu tietoja myös tullirikoksista.

Maksuttoman Statfin –tietopalvelun poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tullut rikollisuus- tietojen aikasarjat alkavat vuodesta 1980.

Vuoden 2010 alussa lukuihin lisättiin tullin ja rajavartiolaituksen tietoon tulleet rikokset. Nämä tiedot esitetään vuodesta 2009 alkaen. Muutos lisäsi kaikkien rikosten lukumääriä noin kaksi prosenttia. Huumausainerikokset lisääntyivät muutoksen johdosta 6-8 prosenttia.

Vuoden 2012 loppuvuoden ja vuoden 2013 alkuvuoden liikenneturvallisuuden vaarantamista koskevat luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, sillä tuli ilmi, että automaattisen liikennevalvonnan loppuvuonna 2012 havaitsemia ylinopeuksia on kirjattu vuoden 2013 alkupuolelle.

Pakkokeinoja on tilastoitu samankaltaisesti vuodesta 2002 lähtien.

Lainmuutokset vaikeuttavat myös pakkokeinojen vertailua eri vuosien ja eri pakkokeinotyyppien välillä. Esimerkiksi henkilökatsastuksiin sisältyvä DNA-tunnisteiden ottoa koskeva lainsäädäntö muuttui 2004 alusta (Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimesta 22.8.2003/761 ja Pakkokeinolaki 27.6.2003/646). Muutos aiheutti sen, että DNA-tunnisteiden otto muuttui normaaliksi tutkimusrutiiniksi. Pakkokeinojen määriin voivat vaikuttaa esimerkiksi muutokset poliisin rikostutkimuskäytännöissä tai päihtyneiden huollossa.

RIKOS:

Uusi tieliikennelaki(267/81) tuli voimaan 1.4.1982. Tilastossa lakia sovellettiin vuoden alusta lähtien. Luvut eivät lainmuutoksesta johtuen vastanneet aikaisempien vuosien lukumääriä eri liikenne rikostyypeissä.

Rikesakkolaki (66/83) ja Laki rikesakosta tieliikenteessä (68/83) tulivat voimaan 1.9.1983. Lain mukaan voidaan tieliikennelain (267/81) tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten rikkomisesta antaa rikesakko, mikäli rikkomuksen katsotaan aiheuttaneen vain vähäistä vaaraa tai haittaa.

Poliisin antamat rikesakot 1.9.1983 lähtien sisältyvät tilastoon.

Kavallusrikosten tilastointikäytäntöä muutettiin vuodesta 1983 lähtien, usean osateon käsittävät kavallusrikokset tilastoidaan yhtenä rikoksena.

1.1.1991 tuli voimaan laki rikoslain muutoksesta (769/90), muutos koski omaisuus-, vaihdanta- ja talousrikoksia. Muutos oli rikoslain kokonaisuudistuksen ensimmäinen vaihe, se sisälsi myös senkaltaisia periaatteellisia muutoksia, että eräiden rikosluokkien osalta vertailtavuus aikaisempiin vuosiin katkesi. Tuli uusia rikosnimikkeitä, ja osin myös samoina säilyneiden nimikkeiden sisältö muuttui. Ongelmallisia tässä suhteessa ovat irtaimen omaisuuden luvatonta käyttöä koskevat rikokset, ja niistä erityisesti ns. moottoriajoneuvojen anastukset, petos- ja maksuvälinepetosrikokset ja väärennysrikokset. Muiden yleisten tavanomaisten omaisuusrikosten osalta vertailukelpoisuus aikaisempiin vuosiin säilyi. Tilaston tietosisältöä muutettiin vastaamaan uudistettua lainsäädäntöä. Maksuvälinepetosten tilastointikäytäntö muuttui vuonna 1991. Muutos vähensi tilastoitujen rikosten määrää.

Rikoksen yhtymistä koskevan lainsäädännön uudistamisen (697/91) johdosta ei tilastoinnissa vuoden 1992 alusta lukien otettu huomioon käsitettä yksin teoin tehdystä rikoksesta. Aikaisemmin yksin teoin tehdyt rikokset oli tilastoitu muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta vain päärikoksen mukaan. Päärikoksella tarkoitetaan rikosta, josta laissa määrätty rangaistus on ankarin. Tilastointitavan muutos lisäsi jossain määrin tilastoitujen rikosten määrää.

Huumausainerikoksia koskevat uudet säädökset tulivat voimaan 1.1.1994. Ne muodostavat rikoslain 50 luvun. Lainmuutoksen takia ainoastaan huumausainerikosten kokonaismäärät ovat vertailukelpoisia edellisten vuosien vastaaviin lukuihin. Vaikka tilastointikäytäntöä ei lainmuutoksen seurauksena muutettu oli vuoden 1994 huumausainerikosten tilastointi poliisipiireissä jossain määrin epäyhtenäistä.

Huumausainerikoksia arvioidaan kirjatun kymmenisen prosenttia todellista enemmän. 1.9.1994 tulivat voimaan liikennejuopumuksia koskevat uudet säädökset. Tärkeän rattijuopumuksen promilleraja laski 1,5:sta 1,2:een. Lainmuutoksen vuoksi vain rattijuopumusten yhteismäärät ovat vertailukelpoisia edellisiin vuosiin. Vesiliikennejuopumuksen uudeksi rajaksi vahvistettiin yksi promille entisen 1,5 promillen asemesta.

1.9.1995 tuli voimaan laki Rikoslain muutoksesta (578/95). Rikosnimikkeistön muutoksen vaikutukset tietojen vertailtavuuteen aikaisempiin vuosiin olivat vähäiset.

Seuraavassa esitetään uuden nimikkeen vastaavuus aikaisemmin käytössä olleeseen nimikkeeseen:

Vanha nimike --> Uusi nimike

- Tappo --> Tappo
- Tappo --> Surma
- Tapon tai murhan yritys --> Tapon, murhan tai surman yritys
- Lapsentappo --> Lapsensurma
- Kuolemantuottamus --> Kuolemantuottamus, törkeä kuolemantuottamus
- Ruumiinvamman tai sairauden tuottamus --> Vammantuottamus, törkeä vammantuottamus
- Murhapoltto --> Tuhotyö, liikennetuhotyö, törkeä tuhotyö
- Murhapolton yritys --> Tuhotyön, liikennetuhotyön, törkeä tuhotyön yritys

Tuhotyötä ja murhapolttoa koskevat rikosnimikkeet eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia. Tuhotyö käsittää murhapolton lisäksi myös aiemmin muihin nimikkeisiin kuuluneita tapauksia.

1.1.1995 voimaan tullut uusi Alkoholilaki (1143/94) aiheutti muutoksia rikosluokitteluun. Käytöstä poistettiin nimike 'alkoholipitoisen aineen nauttiminen yleisellä paikalla'. Vuoden 1995 huumausainerikosten tilastointi oli poliisipiireissä jossain määrin epäyhtenäistä.

Vuonna 1996 otettiin käyttöön seuraavat uudet rikosnimikkeet: sotilasrikokset, työrikokset, ympäristörikokset, eräiden aineettomien oikeuksien loukkaaminen. Uusina tietoina esitetään syylliseksi epäiltyjen naisten ikäjakauma sekä henki- ja pahoinpitelyrikosten tapahtumapaikka.

Vuodesta 1997 lähtien esitetään tieto syylliseksi epäillyn kansalaisuudesta.

Rikoksia oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan sekä seksuaalirikoksia koskevat uudet säädökset tulivat voimaan 1.1.1999. Ne muodostavat rikoslain 15, 16, 17 ja 20 luvun. 1.10.1999 tulivat voimaan liikennetikoksia koskevat uudet säädökset rikoslain 23 lukuun. Taulukon rikosnimikkeet on ryhmitelty uuden lainsäädännön mukaan. Nyt esitettävät rikoslakirikokset sisältävät aiemmin tieliikennelakiin kuuluneita rikoksia.

1.4. 2000 muutettiin eräiden rikostyyppien tilastointikäytäntöä. Rauhanrikkomiset (Rikoslaki 24 luku) tilastoidaan siten, että usean osateon käsittävä tapahtumasarja merkitään yhtenä rikoksena. Samalla tavoin tilastoidaan hautarauhan rikkomiset ja lähestymiskiellon rikkomiset. Viimeksi mainitut sisältyvät rikosryhmään `muut rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan`.

1.9.2001 tuli voimaan uusi huumausainerikoksia koskeva säädös. Rikosluokitukseen lisättiin nimike huumausaineen käyttörikos.

1.10.2002 tulivat voimaan uudet moottorikulkuneuvon käyttövarkauksia koskevat säädökset. Rikosluokitukseen lisättiin kaksi uutta nimikettä: moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, lievä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus sekä törkeä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus. Aiemmin nämä rikokset tilastoitiin moottoriajoneuvoon kohdistuviksi luvattomiksi käytöiksi.

1.1.2003 uutena rikosnimikkeenä otettiin käyttöön muu ajoneuvorikkomus.

1.10.2003 tuli voimaan uusi Järjestyslaki. Rikosluokitukseen lisättiin nimike järjestyslain rikkomiset.

Vuodesta 2003 lähtien esitetään rattijuopumusten yhteydessä tieto syylliseksi epäillyn käyttämästä päihdestä.

Vuodesta 2004 lähtien esitetään syylliseksi epäillyn käyttämää päihdettä koskeva tieto: muun päihteen ja alkoholin yhteiskäyttö (sekakäyttö). Aiemmin nämä tiedot esitettiin kohdassa muun päihteen vaikutuksen alaisena.

1.1. 2004 otettiin käyttöön uutena rikosnimikkeenä järjestyslain rikkomiset. Nimikkeistöstä poistettiin järjestyssääntörikkomus, poliisimääräyksen rikkominen.

Aserikoksia koskeva rikoslain 41 luku tuli voimaan 1.6. 2007. Nämä rikokset sisältyvät uudistettuun rikosnimikkeeseen rikokset rikoslain 41, 42 ja 43 lukua vastaan. Muutos ei vaikuta rikosten kokonaismäärään.

Vuoden 2019 alusta otettiin käyttöön uusi rikosten ryhmittely.

A Omaisuusrikokset

B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

C Seksuaalirikokset

D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan

L Liikenne rikokset
M Muut rikoslakirikokset
N Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset

Myös rikosnimikkeistön rakennetta on muutettu:

Muut rikoslakirikokset ryhmä (M) koostuu ryhmiin A-L kuulumattomista rikoslakia vastaan tehdyistä rikoksista.

Rikoslain ulkopuolella määritelty liikenneturvallisuuden vaarantamiset, liikennepaot tieliikenteessä, liikennerekkomukset, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiset ja ajoneuvorikkomukset kuuluvat kohtaan N. Tähän luokkaan kuuluvat myös muut rikoslain ulkopuolella määritellyt rikkomukset.

Uudistuksen tavoitteena on parantaa rikosten vertailtavuutta eri vuosien kesken sekä edistää niiden kansainvälistä vertailukelpoisuutta.

Alkoholirikoksia koskeva rikoslain 50a luku ja alkoholilain muutos tulivat voimaan 1.11. 2009 Uusina rikosnimikkeinä otettiin käyttöön alkoholirikos, törkeä alkoholirikos, lievä alkoholirikos ja alkoholirikkomus. Lainmuutoksen vuoksi vain alkoholirikosten ja -rikkomusten yhteismäärä on vertailukelpoinen edellisiin vuosiin. Tapahtumakertatietoja ei tässä taulukossa esitetä.

Vuonna 2010 muutettiin asunnosta luvatta tunkeutuen tehtyjen varkausrikosten tilastointikäytäntöä. Vuodesta 2009 lähtien vapaa-ajan asuntoon ja muuhun asuntoon kohdistuneet varkausrikokset esitetään erillisinä tietoina.

Vuonna 2010 lisättiin tekopaikkaa kuvaavia tietoja seuraaville rikoksille: ryöstörikokset, vahingontekorikokset, tapon, murhan tai surman yritykset ja raiskausrikokset. Tiedot esitetään vuodesta 2009 alkaen.

Vuonna 2012 lisättiin syylliseksi epäiltyjen taustoja kuvaavia tietoja syylliseksi epäiltyjen valtionveronalaisista tuloista, koulutusasteesta, pääasiallisesta toiminnasta ja sosioekonomisesta asemasta. Sosioekonomista asemaa kuvaavan liitetaulukon 5. ja pääasiallista toimintaa kuvaavan liitetaulukon 6. väestötiedot ovat vuodelta 2012. Muissa liitetaulukoissa koko väestön tiedot ovat vuodelta 2013.

Vuonna 2013 lisättiin tieto syylliseksi epäiltyjen syntyperästä.

Vuoden 2013 elokuussa tulivat voimaan lait toisen henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelusta, törkeän ryöstön valmistelusta sekä panttivangin ottamisen valmistelusta.

Vainoaminen kriminalisoitiin 1.1.2014 alkaen.

1.9.2014 Rikoslain 20. luku (seksuaalirikoksista) uudistui. Rikoksien rangaistusasteikkoa kovennettiin ja 20:3§ (pakottaminen sukupuoliyhteyteen) kumottiin. Lakiin lisättiin 20:5a§ seksuaalinen ahdistelu.

4.9.2015 rikoslakiin lisättiin identiteettivarkaus (RL 38:9a§).

PAKKOKEINOT:

Vuoden 2014 alussa tulivat voimaan laite-etsintää ja paikan etsintää koskevat pakkokeinot. Näiden pakkokeinojen käyttöönotto vaikutti mm. käytettyjen kotietsintöjen ja takavarikkojen määriin laskevasti.

Vuoden 2016 alussa tuli voimaan pakkokeino ulkomaalaisen säilöönnotosta.

Henkilötarkastuksiin ja kotietsintöihin liittyvistä takavarikoista esitetään vuodesta 2009 lähtien vain kokonaismäärät. Tarkempaa luokittelua ko. pakkokeinoista ei ole käytettävissä. Poliisilakiperusteisten säilöönottojen määrä ei määritelmällisistä syistä ole täysin sama kuin tietoon tullut rikollisuus -tilastossa esitetty päihtyneenä säilöönnotettujen määrä.

Verikokeesta tehdyt humalatilaselvitysten määrät olivat vuosina 2009–2010 kirjautuneet järjestelmään puutteellisesti. Tämä usean tuhannen tapauksen poikkeama on huomioitava vertailtaessa pakkokeinojen kokonaismääriä. Vuoden 2010 luku oli vain 975, kun sen olisi pitänyt olla lähempänä vuoden 2011 lukua, joka oli 8 323.

Tuomioistuinten päättämistä pakkokeinoista on saatavissa tietoja tuomioistuintilastoista vuoden 2013 tilastoihin saakka.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Vuositalaston tiedot poikkeavat neljännesvuosittain esitetyistä ennakkollisista tiedoista.

Keskusrikospoliisi ja yksittäiset poliisilaitokset julkaisevat tietoja rikollisuudesta. Nämä luvut eroavat Tilastokeskuksen tiedoista aineiston poiminta-ajankohdasta ja erilaisista tiedonkeruukriteereistä johtuen. Tilastokeskuksen tiedoissa on lisäksi mukana tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleet rikokset.

Tilastossa käytetyt rikosluokitukset vuosilta 2004–2014 ovat Tilastokeskuksen verkkosivuilla osoitteessa <http://www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/rikokset/versio.html>.

Tilastossa käytetyt käsitteet ja määritelmät on kuvattu verkko-osoitteessa <http://www.tilastokeskus.fi/til/rpk/kas.html>.

Lisätietoja

Kimmo Haapakangas 029 551 3252
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

rikos@tilastokeskus.fi
<http://www.tilastokeskus.fi/til/rpk/index.html>
Lähde: Rikos- ja pakkokeinotilasto 2018, tietoon tullut rikollisuus. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2342-9151 (pdf)